

Istungidokument

A9-0005/2023

23.1.2023

RAPORT

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida liikmesriigi kohalikel valimistel (uuesti sõnastatud) (COM(2021)0733 – C9-0022/2022 – 2021/0373(CNS))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Joachim Stanisław Brudziński

(Uuesti sõnastamine – kodukorra artikkel 110)

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud

Kahes veerus esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Välja jäetav tekst on märgistatud vasakpoolses veerus *paksus kaldkirjas*. Teksti asendamine on märgistatud mõlemas veerus *paksus kaldkirjas*. Uus tekst on märgistatud parempoolses veerus *paksus kaldkirjas*.

Iga muudatusettepaneku päise esimene ja teine rida osutavad läbivaadatava õigusakti eelnõu asjaomasele tekstiosale. Kui muudatusettepanek puudutab kehtivat õigusakti, mida õigusakti eelnõus soovitakse muuta, märgitakse päises lisaks kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ja neljandale reale viide muudetavale sättele.

Konsolideeritud tekstina esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Uued tekstiosad on märgistatud *paksus kaldkirjas*. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ■ või läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul on uus tekst märgistatud *paksus kaldkirjas* ja asendatav tekst kustutatud või läbi kriipsutatud.

Erandina ei tähistata teenistuste tehtud puhtalt tehnilist laadi muudatusi lõpliku teksti vormistamiseks.

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
ÕIGUSKOMISJONI KIRI.....	38
LISA: EUROOPA PARLAMENDI, NÕUKOGU JA KOMISJONI ÕIGUSTEENISTUSTE KONSULTATIIVSE TÖÖRÜHMA ARVAMUS	40
PÕHISEADUSKOMISJONI ARVAMUS	42
VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS	64
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	65

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida liikmesriigi kohalikel valimistel (uuesti sõnastatud)

(COM(2021)0733 – C9-0022/2022 – 2021/0373(CNS))

(Seadusandlik erimenetlus – konsulteerimine – uuesti sõnastamine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2021)0733),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 22 lõiget 1, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C9-0022/2022),
 - võttes arvesse 28. novembri 2001. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet õigusaktide uuesti sõnastamise tehnika süstemaatilise kasutamise kohta¹,
 - võttes arvesse vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 3 saadetud õiguskomisjoni 8. novembri 2022. aasta kirja kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonile,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 110 ja 82,
 - võttes arvesse põhiseaduskomisjoni arvamust,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A9-0005/2023),
- A. arvestades, et Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma arvamuse kohaselt ei sisalda komisjoni ettepanek muid sisulisi muudatusi peale nende, mis on ettepanekus esile toodud, ning arvestades, et varasemate õigusaktide muutmata sätete ja nimetatud muudatuste kodifitseerimise osas piirdub ettepanek üksnes kehtivate õigusaktide kodifitseerimisega ilma sisuliste muudatusteta;
1. kiidab allpool muudetud kujul heaks komisjoni ettepaneku, mida on kohandatud vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma soovitudele;
 2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 293 lõiget 2;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud tekstist kõrvale kalduda;
 4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses

¹ EÜT C 77, 28.3.2002, lk 1.

komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;

5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(1a) 1992. aasta Euroopa Liidu leping (nn Maastrichti leping) tähistas uut etappi Euroopa rahvaste üha tihedama liidu loomises. Üks lepingus seatud ülesandeid oli ühtekuuluvust ja solidaarsust väljendaval viisil korraldada suhteid liikmesriikide rahvaste vahel. Üks põhieesmärke oli tugevdada liikmesriikide kodanike õiguste ja huvide kaitset liidu kodakondsuse loomise abil.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3) Kohalikel valimistel hääletamise ja kandideerimise õiguse kasutamise üksikasjalik kord on sätestatud nõukogu direktiivis 94/80/EÜ.

(3) Kohalikel valimistel hääletamise ja kandideerimise õiguse kasutamise üksikasjalik kord **liikmesriigis elavate, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanike jaoks** on sätestatud nõukogu direktiivis 94/80/EÜ.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(4) 2020. aasta aruandes ELi kodakondsuse kohta²² rõhutas komisjon vajadust ajakohastada, selgitada ja tugevdada õigusnorme, mis reguleerivad

(4) 2020. aasta aruandes ELi kodakondsuse kohta²² rõhutas komisjon vajadust ajakohastada, selgitada ja tugevdada õigusnorme, mis reguleerivad

kohalikel valimistel hääletamise ja kandideerimise õiguse kasutamist, tagamaks, et need toetavad **liikuvate** liidu kodanike laialdast ja kaasavat osalemist. Võttes arvesse ka kogemusi, mis on saadud selle kohaldamisel järjestikuste **valimise** suhtes, ning selleks, et arvestada aluslepingutesse tehtud muudatustega, tuleks selle direktiivi mitut sätet ajakohastada.

²² 2020. aasta aruanne ELi kodakondsuse kohta. Kodanike võimestamine ja nende õiguste kaitsmine (COM/2020/730 final).

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

(5) Kohalike valimiste valimismenetlused kuuluvad nende liikmesriikide pädevusse, kes neid valimisi korraldavad oma traditsioonidest ning rahvusvahelistest ja Euroopa standarditest lähtudes. Kooskõlas kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ning Euroopa inimõiguste konventsiooni õiguse nõuetega peaksid liikmesriigid lisaks liidu kodanike hääletamise ja kandideerimise õiguse tunnustamisele ja austamisele tagama, et **kodanikel on** oma valimisõigusi **lihtne** kasutada, **ning kõrvaldama** selleks **võimalikult palju takistusi**, mis ei lase neil valimistel osaleda.

Muudatusettepanek 5

kohalikel valimistel hääletamise ja kandideerimise õiguse kasutamist tagamaks, et need toetavad **selliste** liidu kodanike laialdast ja kaasavat osalemist, **kes elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole**. Võttes arvesse ka kogemusi, mis on saadud selle kohaldamisel järjestikuste **kohalike valimiste** suhtes, ning selleks, et arvestada aluslepingutesse tehtud muudatustega, tuleks selle direktiivi mitut sätet ajakohastada.

²² 2020. aasta aruanne ELi kodakondsuse kohta. Kodanike võimestamine ja nende õiguste kaitsmine (COM/2020/730 final).

Muudatusettepanek

(5) Kohalike valimiste valimismenetlused kuuluvad nende liikmesriikide pädevusse, kes neid valimisi korraldavad **põhiseaduslikest tavadest ja** oma traditsioonidest ning rahvusvahelistest ja Euroopa standarditest lähtudes. Kooskõlas kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti, **ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni** ning Euroopa inimõiguste konventsiooni õiguse nõuetega peaksid liikmesriigid lisaks **liikmesriigis elavate, kuid selle riigi kodakondsuseta** liidu kodanike **kohalikel valimistel** hääletamise ja kandideerimise õiguse tunnustamisele ja austamisele tagama, et **nad saavad** oma valimisõigusi **täiel määral ja tegelikult** kasutada, **kõrvaldades** selleks **kõik takistused**, mis ei lase neil **kohalikel** valimistel osaleda, **ja andes neile täieliku juurdepääsu asjakohasele teabele**.

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

(6) Tagamaks, et liidu kodanikud, kes elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole (edaspidi „teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikud“), saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida kohalikel valimistel samadel tingimustel kui vastuvõtva liikmesriigi kodanikud, tuleks sellistel valimistel registreerumist ja osalemist reguleerivaid tingimusi täpsustada, et oleks tagatud liikmesriigi enda kodanike ja teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike võrdne kohtlemine. Eeskätt tuleks liidu kodanikke, kes soovivad kohalikel valimistel oma elukohaliikmesriigis hääletada ja kandideerida, kohelda võrdselt nii selles osas, mis puudutab kõnealuse õiguse kasutamise eelduseks olevat riigis elamise kestust, kui ka selles osas, mis puudutab sellise tingimuse täitmise tõendamist.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

(7) Ühtlasi ei tohiks teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikele seada kohalikel valimistel hääletamis- või kandideerimisõiguse kasutamiseks eritingimusi, kui oma riigi kodakondsusega ja teise liikmesriigi kodakondsusega kodanike erinev kohtlemine ei ole erandlikult põhjendatud viimati nimetatutele omaste asjaoludega, mis eristavad neid esimesena nimetatutest.

Muudatusettepanek

(6) Tagamaks, et liidu kodanikud, kes elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole (edaspidi „teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikud“), saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida kohalikel valimistel samadel tingimustel kui vastuvõtva liikmesriigi kodanikud, tuleks sellistel valimistel registreerumist ja osalemist reguleerivaid tingimusi täpsustada, et oleks tagatud liikmesriigi enda kodanike ja teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike võrdne kohtlemine. Eeskätt tuleks liidu kodanikke, kes soovivad kohalikel valimistel oma elukohaliikmesriigis hääletada ja kandideerida, kohelda võrdselt **selle liikmesriigi kodanikega** nii selles osas, mis puudutab kõnealuse õiguse kasutamise eelduseks olevat riigis elamise kestust, kui ka selles osas, mis puudutab sellise tingimuse täitmise tõendamist.

Muudatusettepanek

(7) Ühtlasi ei tohiks teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikele seada kohalikel valimistel hääletamis- või kandideerimisõiguse kasutamiseks eritingimusi, kui oma riigi kodakondsusega ja teise liikmesriigi kodakondsusega kodanike erinev kohtlemine ei ole erandlikult põhjendatud viimati nimetatutele omaste **erandlike** asjaoludega, mis eristavad neid esimesena nimetatutest. **Erinev kohtlemine peab alati olema põhjendatud.**

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) Et liidu kodanikel oleks hõlpsam kasutada oma õigust hääletada ja kandideerida oma **elukohariigis**, tuleks **sellised** kodanikud kanda valijate registrisse piisavalt aegsasti enne valimispäeva. Nende registreerimise suhtes kohaldatavad formaalsused peaksid olema võimalikult lihtsad. Piisama peaks sellest, et asjaomased liidu kodanikud esitavad kehtiva isikutunnistuse ja ametliku avalduse, mis sisaldavad elemente, mis tõendavad nende õigust valimistel osaleda. Kui teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikud on registreeritud, peaksid nad jääma valijate registrisse asjaomase liikmesriigi kodanikest liidu kodanikega samadel tingimustel seni, kuni nad vastavad hääletamisõiguse kasutamise tingimustele. Lisaks peaksid liidu kodanikud andma pädevatele ametiasutustele oma kontaktandmed, et need ametiasutused saaksid neid korrapäraselt teavitada.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 8 a (uus)

Muudatusettepanek

(8) Et **teise liikmesriigi kodakondsusega** liidu kodanikel oleks hõlpsam kasutada oma õigust hääletada ja kandideerida oma **elukohaliikmesriigis, peaksid liikmesriigid püüdma võimaldada kohest valijaks registreerimist, pärast seda kui liidu kodanik on avaldanud soovi oma elukohaliikmesriigis hääletamiseks. Kui kohest registreerimist ei kasutata**, tuleks kodanikud kanda valijate registrisse piisavalt aegsasti enne valimispäeva. Nende registreerimise suhtes kohaldatavad formaalsused peaksid olema **kõikides liikmesriikides** võimalikult lihtsad, **kergesti ligipäüsetavad ja sarnased**. Piisama peaks sellest, et asjaomased liidu kodanikud esitavad kehtiva isikutunnistuse ja **nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel** ametliku avalduse, mis sisaldavad elemente, mis tõendavad nende õigust **kohalikel** valimistel osaleda. Kui teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikud on registreeritud, peaksid nad jääma valijate registrisse asjaomase liikmesriigi kodanikest liidu kodanikega samadel tingimustel seni, kuni nad vastavad hääletamisõiguse kasutamise tingimustele. Lisaks peaksid liidu kodanikud andma pädevatele ametiasutustele oma kontaktandmed, et need ametiasutused saaksid neid korrapäraselt teavitada. **Liikmesriigid peaksid looma kohalike ja Euroopa Parlamendi valimiste jaoks eraldi valijate registrid.**

(8a) Liikmesriigid peaksid tagama, et kandidaadiks registreerimise ja kandidaatide nimekirja esitamise nõuded vastavad demokraatlikele, proportsionaalsetele ja läbipaistvatele standarditele ning et neid kohaldatakse nii oma riigi kui ka teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike suhtes.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 8 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8b) Selleks et võimaldada liikmesriigis elavatel, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikel tegelikult kandideerida kohalikel valimistel, ei tohiks riigisisised erakonnad seada liikmesuse tingimuseks valimisliikmesriigi kodakondsust.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(10) Kandideerimisõigus võidakse ära võtta kas elukoha- või päritoluliikmesriigi asutuse üksikotsusega. Omavalitsuse valitava ametikoha poliitilist tähtsust silmas pidades peaks liikmesriikidel olema õigus saada päritoluliikmesriigist teavet selle kohta, et päritoluliikmesriigis on kandidaadilt kandideerimisõigus ära võetud.

(10) Kandideerimisõigus võidakse ära võtta kas elukoha- või päritoluliikmesriigi asutuse üksikotsusega. Omavalitsuse valitava ametikoha poliitilist tähtsust silmas pidades peaks liikmesriikidel olema õigus saada **otse** päritoluliikmesriigist teavet selle kohta, et päritoluliikmesriigis on kandidaadilt kandideerimisõigus ära võetud. **Päritoluliikmesriigi tehtud otsused puude alusel teovõime piiramise kohta ei tohiks piirata liidu kodanike õigust oma elukohaliikmesriigis kandideerida, kui selle liikmesriigi õiguses on asjakohane õigus tagatud kõikidele sellise puudega inimestele ilma piiranguteta.**

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

(11) Kuna põhiliste omavalitsusüksuste juhtide kohustuste hulka võib kuuluda osavõtt avaliku võimu teostamisest ja üldiste huvide kaitsmisest, peaksid liikmesriigid saama need ametikohad reserveerida oma kodanikele, arvestades täielikult proportsionaalsuse põhimõtet.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

(12) Valitud omavalitsusametnike õigust osa võtta parlamendivalimistest peaks samuti olema võimalik reserveerida oma kodanikele.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

(14) Teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike õigus hääletada ja kandideerida elukohaliikmesriigi kohalikel valimistel ei asenda hääletamis- ja kandideerimisõigust liikmesriigis, mille kodanik liidu kodanik on. Seepärast tuleb tagada, et austatakse liidu kodanike vabadust otsustada, kas osaleda elukohaliikmesriigi kohalikel valimistel või mitte ning need kodanikud saavad väljendada soovi kasutada oma hääletamisõigust oma elukohaliikmesriigis.

Muudatusettepanek

(14) Teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike õigus hääletada ja kandideerida elukohaliikmesriigi kohalikel valimistel ei asenda hääletamis- ja kandideerimisõigust liikmesriigis, mille kodanik liidu kodanik on. Seepärast tuleb tagada, et austatakse liidu kodanike vabadust otsustada, kas osaleda elukohaliikmesriigi kohalikel valimistel või mitte ning need kodanikud saavad väljendada soovi kasutada oma hääletamisõigust oma elukohaliikmesriigis.

Seepärast võivad liikmesriigid, kus hääletamine ei ole kohustuslik, kanda need kodanikud valijate registrisse automaatselt.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 2 punktis b ja artikli 22 lõikes 1 nimetatud õiguse tulemusliku kasutamise tagamise üks põhikomponent on valimisõigusi ja -menetlusi käsitleva teabe kättesaadavus.

Muudatusettepanek

(15) ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 2 punktis b ja artikli 22 lõikes 1 nimetatud õiguse tulemusliku kasutamise tagamise üks põhikomponent on valimisõigusi ja -menetlusi käsitleva teabe kättesaadavus. ***Teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikele peaks olema kättesaadav teave oma valimisõiguste ja valimiskorra kohta liikmesriiki saabumisel, korrapäraselt ja piisavalt aegsasti enne kohalike valimiste toimumist. Samuti tuleks neid teavitada asjaolust, et kohalikel valimistel ja Euroopa Parlamendi valimistel on eraldi valijate registrid.***

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) Valimismenetluste kontekstis mõjutab asjakohase teabe puudumine kodanike võimalusi kasutada valimisõigusi, mis on osa liidu kodanike õigustest. See mõjutab ka pädevate ametiasutuste suutlikkust kasutada oma õigusi ja täita oma kohustusi. Liikmesriigid peaksid määrama ametiasutused, kellel on erikohustused anda liidu kodanikele asjakohast teavet nende õiguste kohta, mis tulenevad ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 2 punktist b ja artikli 22 lõikest 1, ning siseriiklike õigusnormide ja

Muudatusettepanek

(16) Valimismenetluste kontekstis mõjutab asjakohase teabe puudumine kodanike võimalusi kasutada valimisõigusi, mis on osa liidu kodanike õigustest. See mõjutab ka pädevate ametiasutuste suutlikkust kasutada oma õigusi ja täita oma kohustusi. Liikmesriigid peaksid määrama ametiasutused, kellel on erikohustused anda liidu kodanikele asjakohast teavet nende õiguste kohta, mis tulenevad ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 2 punktist b ja artikli 22 lõikest 1, ning siseriiklike õigusnormide ja

menetluste kohta, mis puudutavad kohalikel valimistel osalemist ja nende valimiste korraldamist. Teabevahetuse tulemuslikkuse tagamiseks tuleks selline teave esitada selgelt ja arusaadavalt.

menetluste kohta, mis puudutavad kohalikel valimistel osalemist ja nende valimiste korraldamist, **samuti teavet valimis- ja poliitilise süsteemi kohta, sealhulgas põhiliste omavalitsusüksuste pädevuste kohta. Sellised ametiasutused peaksid kooskõlastama teavituskampaaniaid kohalike ametiasutuste ja võimaluse korral kodanikuühiskonna organisatsioonidega ning kasutama mitmesuguseid teabekanaleid.** Teabevahetuse tulemuslikkuse tagamiseks tuleks selline teave esitada **õigeaegselt, korrapäraselt, selgelt ja arusaadavalt, eelistatavalt nii, et selle keerukus ei ületaks Euroopa Nõukogu Euroopa keeleõppe raamdokumendis määratletud taset B1 (kesktase).**

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

(17) Valimiste kohta käiva teabe kättesaadavuse parandamiseks tuleks selline teave teha kättesaadavaks **lisaks vastuvõtva liikmesriigi ametlikule keelele või ametlikele keeltele veel vähemalt ühes liidu ametlikus keeles, mis on üldjoontes arusaadav võimalikult suurele arvule selle riigi territooriumil elavatele liidu kodanikele. Liikmesriigid võivad oma territooriumi eri osades või piirkondades kasutada erinevaid liidu ametlike keeli sõltuvalt sellest, milline keel on arusaadav suurimale osale seal elavatest liidu kodanikest.**

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 18

Muudatusettepanek

(17) Valimiste kohta käiva teabe kättesaadavuse parandamiseks tuleks selline teave teha kättesaadavaks **kõigis liidu ametlikes keeltes ja kui ametiasutused seda võimaldavad, siis liidu valija eelistatud keeles, mille ta peaks saama anda teada registreerimise ajal. Vajaduse korral peaks Euroopa Komisjon toetama liikmesriike registreerimis- ja valimiskorda käsitleva teabe tõlkimisel liidu ametlikesse keeltesse.**

Komisjoni ettepanek

(18) Iga erand käesoleva direktiivi **üldeeskirjadest** peab vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 22 lõikele 1 olema õigustatud liikmesriigi eriomaste probleemidega ning ühtlasi peab see olema kooskõlas põhiõiguste harta artikli 52 nõuetega, muu hulgas nõudega, et kõik piirangud, mis puudutavad kohalikel valimistel hääletamis- või kandideerimisõiguse kasutamist, tuleb kehtestada õigusaktiga ning nende piirangute suhtes tuleb kohaldada proportsionaalsuse ja vajalikkuse põhimõtet. Lisaks tuleb kõik erandid nende iseloomu tõttu uuesti läbi vaadata, nagu on sätestatud põhiõiguste harta artiklis 47.

Muudatusettepanek

(18) Iga erand käesoleva direktiivi **üldnormidest** peab vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 22 lõikele 1 olema õigustatud liikmesriigi eriomaste probleemidega ning ühtlasi peab see olema kooskõlas põhiõiguste harta artikli 52 nõuetega, muu hulgas nõudega, et kõik piirangud, mis puudutavad kohalikel valimistel hääletamis- või kandideerimisõiguse kasutamist **liikmesriigis elavate, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanike poolt**, tuleb kehtestada õigusaktiga ning nende piirangute suhtes tuleb kohaldada proportsionaalsuse ja vajalikkuse põhimõtet. Lisaks tuleb kõik erandid nende iseloomu tõttu uuesti läbi vaadata, nagu on sätestatud põhiõiguste harta artiklis 47. **Võttes arvesse, et liikmesriigid kasutavad vähe direktiivis 94/80/EÜ sätestatud võimalusi teha erandeid selle üldnormidest, ei peaks neid erandite tegemise võimalusi enam andma.**

Muudatusettepanek 18

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 19**

Komisjoni ettepanek

(19) Niisugused eriomased probleemid võivad tekkida liikmesriigis, kus riigi kodakondsuseta hääleõiguslikus vanuses liidu kodanike osa on keskmisest märgatavalt suurem. Erandid on õigustatud, kui need kodanikud moodustavad rohkem kui 20 % kogu valijaskonnast. Niisugused erandid peavad põhinema elamisperioodikriteeriumil.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 19

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(20) Liikmesriigid, kus riigi kodakondsuseta hääleõiguslikus vanuses liidu kodanike osa ületab 20 % seal elavate hääleõiguslikus vanuses liidu kodanike koguarvust, peaksid saama vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 22 lõikele 1 näha ette kandidaatide nimekirjade koosseisu käsitlevad erisätted.

välja jäetud

Muudatusettepanek 20

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 21**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(21) Tuleb arvestada asjaolu, et teatud liikmesriikides elavatel teiste liikmesriikide kodanikel on õigus valida liikmesriigi parlamendivalimistel ja seetõttu saab käesolevas direktiivis sätestatud formaalsustes teha järeleandmisi.

välja jäetud

Muudatusettepanek 21

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 22**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(22) Belgia Kuningriigile on iseloomulikud eripärad ja tasakaalusuhted, mis on seotud asjaoluga, et tema põhiseaduse artiklites 1–4 sätestatakse kolm ametlikku keelt ning territoriaaljaotus piirkondadeks ja kogukondadeks, seetõttu võib käesoleva direktiivi täielikul kohaldamisel teatavates kommuunides olla niisugune mõju, et kõnealuste eripärade ja tasakaalusuhete arvessevõtmiseks tuleb ette näha võimalus teha erand käesoleva direktiivi sätetest.

välja jäetud

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

(23) Andmed õiguste kasutamise ja käesoleva direktiivi kohaldamise kohta **võivad olla kasulikud**, et teha kindlaks meetmed, mis on vajalikud, et tagada liidu kodanike valimisõiguste tulemuslik kasutamine. Et parandada andmete kogumist kohalike valimiste jaoks, peavad liikmesriigid hakkama rakendamist korrapäraselt seirama ja selle kohta esitama aruandeid, mis peaks lisaks statistilistele andmetele sisaldama teavet meetmete kohta, mida on võetud, et toetada teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike osalemist valimistel. Komisjon peaks hindama käesoleva direktiivi kohaldamist, sealhulgas kõiki pärast direktiivi jõustumist aset leidnud valijaskonna muutusi ja esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande.

Muudatusettepanek

(23) Andmed õiguste kasutamise ja käesoleva direktiivi kohaldamise kohta **on olulised**, et **hinnata asjakohast liidu poliitikat ja** teha kindlaks meetmed, mis on vajalikud, et tagada liidu kodanike valimisõiguste tulemuslik kasutamine. Et parandada **liikmesriikides** andmete kogumist **ja esitamist** kohalike valimiste jaoks, peavad liikmesriigid hakkama rakendamist korrapäraselt seirama ja selle kohta esitama aruandeid, mis peaks lisaks statistilistele andmetele sisaldama teavet meetmete kohta, mida on võetud, et toetada teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike, **sealhulgas puuetega inimeste osalemist valimistel. Selleid andmeid tuleks koguda kõigis liikmesriikides läbipaistvalt ja turvaliselt ning samade näitajate alusel. Selleks peaks komisjon kehtestama liikmesriikidele ühised näitajad asjakohaste statistiliste andmete esitamiseks.** Komisjon peaks hindama käesoleva direktiivi kohaldamist, sealhulgas kõiki pärast direktiivi jõustumist aset leidnud valijaskonna muutusi ja esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

(24) Komisjonil on vaja endal hinnata käesoleva direktiivi kohaldamist mõistliku aja jooksul pärast selle jõustumist, pidades tähelepanelikult silmas nõukogu 6. detsembri 1993. aasta direktiivi

Muudatusettepanek

(24) Komisjonil on vaja endal hinnata käesoleva direktiivi kohaldamist mõistliku aja jooksul pärast selle jõustumist, pidades tähelepanelikult silmas nõukogu 6. detsembri 1993. aasta direktiivi

93/109/EÜ (millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel)²³ kohaldamise hindamist.

²³ Nõukogu 6. detsembri 1993. aasta direktiiv 93/109/EÜ, millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel (uuesti sõnastatud).

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek

(26) Liikmesriigid on ratifitseerinud ja liit sõlminud²⁵ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni ning sellega on nad võtnud endale kohustuse tagada selle konventsiooni, kaasa arvatud poliitilises ja avalikus elus osalemist käsitleva artikli 29 järgimine. Selleks et **toetada** puuetega inimeste **kaasavat ja võrdset osalemist** valimistel, tuleks korraldada, et liidu kodanikud, kes elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole, saavad selles riigis kasutada õigust kohalikel valimistel hääletada ja kandideerida, võttes nõuetekohaselt arvesse puuetega ja eakamate kodanike **vajadusi**.

93/109/EÜ (millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel)²³ kohaldamise hindamist. **Vajaduse korral tuleks hinnangu järel esitada seadusandlik ettepanek käesoleva direktiivi muutmiseks.**

²³ Nõukogu 6. detsembri 1993. aasta direktiiv 93/109/EÜ, millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel (uuesti sõnastatud).

Muudatusettepanek

(26) Liikmesriigid on ratifitseerinud ja liit sõlminud²⁵ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni ning sellega on nad võtnud endale kohustuse tagada selle konventsiooni, kaasa arvatud poliitilises ja avalikus elus osalemist käsitleva artikli 29 järgimine. Selleks et **tagada** puuetega inimeste **kaasav ja võrdne osalemine** valimistel, **võttes eelkõige arvesse sisulist mõju, mida kohalikud otsused võivad avaldada ligipääsetavuse küsimustele ning puuetega inimeste ja eakamate kodanike elule**, tuleks korraldada, et liidu kodanikud, kes elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole, saavad selles riigis kasutada õigust kohalikel valimistel hääletada ja kandideerida, võttes nõuetekohaselt arvesse puuetega ja eakamate kodanike **erivajadusi. Eelkõige peaksid liikmesriigid kaaluma oma riiklikule hääletusmenetlusele**

kohandatud asjakohase korra rakendamist, et lihtsustada hääletamist puuetega kodanikele, näiteks võimalust valida valimisjaoskonda ning selliste tugitehnoloogiate, vormingute ja tehnikate kasutamist nagu punktkiri, suur trükikiri, audiopõhine teave, puutepliats, kergesti loetav teave ja viipekeeles suhtlemine. Peale selle peaksid liikmesriigid võimaldama puuetega inimestel saada hääletamisel soovi korral nende enda valitud isikult abi. Liikmesriigid peaksid püüdma pakkuda võimalust hääletada posti teel ja võivad lisaks ette näha muid viise hääletamise hõlbustamiseks, nagu füüsiline eelhääletamine, volikirja alusel hääletamine ning elektrooniline ja internetipõhine hääletamine.

²⁵ Nõukogu 26. novembri 2009. aasta otsus 2010/48/EÜ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel (ELT L 23, 27.1.2010, lk 35).

²⁵ Nõukogu 26. novembri 2009. aasta otsus 2010/48/EÜ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel (ELT L 23, 27.1.2010, lk 35).

Muudatusettepanek 25

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt d a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

da) „liidu valija“ – liidu kodanik, kellel on kooskõlas käesoleva direktiiviga õigus hääletada kohalikel valimistel oma elukohaliikmesriigis;

Muudatusettepanek 26

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt d b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

db) „liidu kandidaat“ – liidu kodanik, kellel on kooskõlas käesoleva direktiiviga õigus kandideerida kohalikel valimistel oma elukohaliikmesriigis;

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kui hääletamiseks või kandideerimiseks peavad elukohaliikmesriigi kodanikud elama teatava miinimumperioodi jooksul selle riigi territooriumil, loetakse **artikli 3 kohaselt hääle-** ja **kandideerimisõiguslikud isikud**, kes sama pika perioodi jooksul **on** teistes liikmesriikides **elanud**, kõnealusele tingimusele **vastavateks**.

Muudatusettepanek

1. Kui hääletamiseks või kandideerimiseks peavad elukohaliikmesriigi kodanikud elama teatava miinimumperioodi jooksul selle riigi territooriumil, loetakse **liidu valijad** ja **liidu kandidaadid**, kes **on elanud** sama pika perioodi jooksul teistes liikmesriikides, kõnealusele tingimusele **vastavaks**.

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Kui elukohaliikmesriigi õigusaktide alusel võivad selle riigi kodanikud hääletada või kandideerida ainult põhilises omavalitsusüksuses, kus on nende peamine elukoht, kehtib **artikli 3 kohaselt hääle-** ja **kandideerimisõiguslike isikute** suhtes sama tingimus.

Muudatusettepanek

2. Kui elukohaliikmesriigi õigusaktide alusel võivad selle riigi kodanikud hääletada või kandideerida ainult põhilises omavalitsusüksuses, kus on nende peamine elukoht, kehtib **liidu valijate** ja **liidu kandidaatide** suhtes sama tingimus.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Elukohaliikmesriik võib sätestada, et liidu kodanik, kellelt päritoluliikmesriigi

Muudatusettepanek

1. Elukohaliikmesriik võib sätestada, et liidu kodanik, kellelt päritoluliikmesriigi

õiguse alusel on tsiviil- või kriminaalõigusliku üksikotsusega kandideerimisõigus ära võetud, ei saa seda õigust kasutada kohalikel valmistel.

õiguse alusel on tsiviil- või kriminaalõigusliku üksikotsusega kandideerimisõigus ära võetud, ei saa seda õigust kasutada kohalikel valmistel. **Kuid päritoluliikmesrügi tehtud otsused puude alusel teovõime piiramise kohta ei piira liidu kodanike õigust kandideerida oma elukohaliikmesrügis kohalikel valimistel, kui selle liikmesrügi õiguses on asjakohane õigus tagatud kõikidele sellise puudega inimestele ilma piiranguteta.**

Muudatusettepanek 30

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriik võib sätestada, et põhilise omavalitsusüksuse täitevorgani juhi, juhi asetäitja või liikme ametikohal võivad olla ainult nende enda kodanikud, kui need isikud valitakse ametisse kogu volituste kehtivuse ajaks.

Liikmesriik võib samuti sätestada, et põhilise omavalitsusüksuse täitevorgani juhi, juhi asetäitja või liikme ülesannete ajutise või vahepealse täitmise puhul võidakse piirduda oma kodanikega.

Aluslepingut ja üldisi õiguspõhimõtteid arvesse võttes võib liikmesriik võtta asjakohaseid, vajalikke ja proportsionaalseid meetmeid, tagamaks, et esimeses lõigus nimetatud ametikohtadel olla ja teises lõigus nimetatud vahepealseid ülesandeid täita saavad ainult nende oma kodanikud.

Muudatusettepanek 31

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 4**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

välja jäetud

4. *Liikmesriik võib samuti sätestada, et esinduskogu liikmeks valitud liidu kodanikud ei võta osa ei parlamendi valijameeste määramisest ega selle parlamendi liikmete valimisest.*

välja jäetud

Muudatusettepanek 32

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. *Isikute suhtes, kellel artikli 3 kohaselt on kandideerimisõigus, kohaldatakse samasuguseid ametikohtade ühitamatuse tingimusi, mida elukohaliikmesriigi seaduste alusel kohaldatakse selle riigi kodanike suhtes.*

Muudatusettepanek

1. *Liidu kandidaatide suhtes kohaldatakse samasuguseid ametikohtade ühitamatuse tingimusi, mida elukohaliikmesriigi seaduste alusel kohaldatakse selle riigi kodanike suhtes.*

Muudatusettepanek 33

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. Valija, kes vastab artikli 3 tingimustele, kasutab oma hääletamisõigust elukohaliikmesriigi kohalikel valimistel, kui ta on selleks soovi avaldanud.

Muudatusettepanek

1. *Liidu* valija, kes vastab artikli 3 tingimustele, kasutab oma hääletamisõigust elukohaliikmesriigi kohalikel valimistel, kui ta on selleks soovi avaldanud.

Muudatusettepanek 34

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

2. Kui hääletamine elukohaliikmesriigis on kohustuslik, on *artikli 3 kohaselt hääleõiguslikud ja* elukohaliikmesriigis valijate registrisse kantud *isikud* samuti kohustatud hääletama.

Muudatusettepanek

2. Kui hääletamine elukohaliikmesriigis on kohustuslik, on elukohaliikmesriigis valijate registrisse kantud *liidu valijad* samuti kohustatud hääletama.

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid, *kus hääletamine ei ole kohustuslik*, võivad sätestada artikli 3 kohaselt hääleõiguslike isikute automaatse kandmise valijate registrisse.

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid *püüavad kehtestada korra, mille kohaselt registreeritakse teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikud elukohaliikmesriigis elanikuks registreerimisel kohe ka liidu valijaks valijate registris, kui asjaomane liidu kodanik annab selleks nõusoleku. Liidu valijatel, kes on loobunud kohesest registreerimisest, palutakse registreeruda aegsasti enne valimisperioodi.*

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et võimaldada *artikli 3 kohaselt hääleõigusliku isiku* kandmist valijate registrisse aegsasti enne valimispäeva.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et võimaldada *liidu valija* kandmist valijate registrisse aegsasti enne valimispäeva.

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

2. Et tema nimi oleks kantud valijate registrisse, esitab *artikli 3 kohaselt hääleõiguslik isik samad* dokumendid nagu selle riigi kodakondsusega valija.

Muudatusettepanek

2. Et tema nimi oleks kantud valijate registrisse, esitab *liidu valija samad või samaväärsed* dokumendid nagu selle riigi kodakondsusega valija. *Ta esitab ka ametliku avalduse kooskõlas II lisas esitatud vormiga.*

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 8 – lõige 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Elukohaliikmesriik võib samuti nõuda, et **artikli 3 kohaselt hääleõiguslik isik esitaks kehtiva isikut tõendava dokumendi koos ametliku avaldusega, mis on koostatud kooskõlas II lisas esitatud malliga.**

Muudatusettepanek

Elukohaliikmesriik võib samuti nõuda, et **liidu valija**

a) esitaks kehtiva isikut tõendava dokumendi;

b) märgiks kuupäeva, millest alates ta on elanud kõnealuses või mõnes teises liikmesriigis;

c) märgiks soovi korral ühe või mitu eelistatud keelt, milles ta sooviks saada artikli 12 lõikes 2 osutatud teavet ja mis on valitud liidu ametlike keelte hulgast või muude keelte hulgast, kui pädev asutus seda võimaldab.

Muudatusettepanek 39

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

3. **Artikli 3 kohaselt hääleõiguslikud ja** elukohaliikmesriigi valijate registrisse kantud **isikud** jäävad sellesse registrisse samadel tingimustel kui kodakondsusega valijad, kuni nad sealt kustutatakse, sest nad ei vasta enam hääletamisõiguse kasutamise nõuetele. Kui liikmesriik on sätestanud, et kodanikele teatatakse nende valijate registrist kustutamisest, kohaldatakse neid sätteid samamoodi ka **artikli 3 kohaselt hääleõiguslike isikute** suhtes.

Muudatusettepanek

3. Elukohaliikmesriigi valijate registrisse kantud **liidu valijad** jäävad sellesse registrisse samadel tingimustel kui kodakondsusega valijad, kuni nad sealt kustutatakse, sest nad ei vasta enam hääletamisõiguse kasutamise nõuetele. Kui liikmesriik on sätestanud, et kodanikele teatatakse nende valijate registrist kustutamisest, kohaldatakse neid sätteid samamoodi ka **liidu valijate** suhtes. **Kõnealune teade esitatakse asjaomastele liidu valijatele liidu keeles, mis on märgitud ametlikus avalduses selle isiku eelistatud keeleks, kui liidu valija on sellise eelistuse märkinud.**

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Ilma et see piiraks ühegi liikmesriigi nende normide kohaldamist, mis käsitlevad väljaspool liikmesriiki elavate selle riigi kodanike hääletamis- või kandideerimisõigust, ei too **artikli 3 kohaselt hääleõiguslike isikute** elukohaliikmesriigi valijate registrisse kandmine kaasa nende kustutamist päritoluliikmesriigi valijate registrist.

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kandideerimistaotluse esitamisel esitab **artikli 3 kohaselt kandideerimisõiguslik isik** samad tõendavad dokumendid nagu riigi kodakondsusega kandidaat. Elukohaliikmesriik võib nõuda, et asjaomane isik esitaks ametliku avalduse, mis on koostatud kooskõlas III lisas esitatud **malliga**.

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

2. Elukohaliikmesriik võib lisaks nõuda, et **artikli 3 kohaselt kandideerimisõiguslik isik peab:**

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 2 – punkt a

Muudatusettepanek

5. Ilma et see piiraks ühegi liikmesriigi nende normide kohaldamist, mis käsitlevad väljaspool liikmesriiki elavate selle riigi kodanike hääletamis- või kandideerimisõigust, ei too **liidu valijate** elukohaliikmesriigi valijate registrisse kandmine kaasa nende kustutamist päritoluliikmesriigi valijate registrist.

Muudatusettepanek

1. Kandideerimistaotluse esitamisel esitab **teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanik** samad **või samaväärsed** tõendavad dokumendid nagu riigi kodakondsusega kandidaat. Elukohaliikmesriik võib nõuda, et asjaomane isik esitaks ametliku avalduse, mis on koostatud kooskõlas III lisas esitatud **vormiga**.

Muudatusettepanek

2. Elukohaliikmesriik võib lisaks nõuda, et **liidu kandidaat**

Komisjoni ettepanek

a) **sedastama** kandideerimistaotluse esitamisel vastavalt lõikele 1 esitatavas ametlikus avalduses, et talt ei ole päritoluliikmesriigis kandideerimisõigust ära võetud;

Muudatusettepanek

a) **sedastaks** kandideerimistaotluse esitamisel vastavalt lõikele 1 esitatavas ametlikus avalduses, et talt ei ole päritoluliikmesriigis kandideerimisõigust ära võetud. **Kui avalduse sisus on õigustatult põhjust kahelda, võib elukohaliikmesriik taotleda otse teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodaniku päritoluliikmesriigilt enne või pärast valimisi tõendit selle kohta, et isikult ei ole selles riigis kandideerimisõigust ära võetud;**

Muudatusettepanek 44

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 2 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

b) **juhul, kui on põhjust kahelda punkti a kohase avalduse sisus, esitama enne või pärast valimisi päritoluliikmesriigi pädevate haldusasutuste tõendi selle kohta, et temalt ei ole selles liikmesriigis kandideerimisõigust ära võetud või et need asutused ei tea niisugusest õiguse äravõtmisest;**

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 45

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 2 – punkt e a (uus)**

Komisjoni ettepanek

ea) märgiks soovi korral ühe või mitu eelistatud keelt, milles ta sooviks saada artikli 12 lõikes 2 osutatud teavet ja mis on valitud liidu ametlike keelte hulgast või muude keelte hulgast, kui pädev asutus seda võimaldab.

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 10 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid, **kes näevad kodanikele** ette võimaluse hääletada kohalikel valimistel eelhääletamise, **posti teel** hääletamise või elektroonilise ja interneti teel hääletamise **võimaluse**, tagavad, et need hääletusviisid on samadel tingimustel kättesaadavad ka **artikli 3 kohaselt hääleõiguslikele isikutele**.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid **püüavad näha** ette võimaluse hääletada kohalikel valimistel **posti teel. Kui kohalikel valimistel on nende kodanikele kättesaadavad posti teel hääletamise**, eelhääletamise, **volikirja alusel** hääletamise või elektroonilise ja interneti teel hääletamise **võimalused**, tagavad **liikmesriigid**, et need hääletusviisid on samadel tingimustel kättesaadavad ka **liidu valijatele**.

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Elukohaliikmesriik teatab asjaomasele isikule **õigeaegselt ning selges ja lihtsas keeles**, milline otsus tehti tema **taotluse kohta** valijate registrisse kandmise või kandideerimistaotluse vastuvõetavuse kohta.

Muudatusettepanek

1. Elukohaliikmesriik teatab asjaomasele isikule, milline otsus tehti tema **kohese valijaks registreerimise**, valijate registrisse kandmise **taotluse** või kandideerimistaotluse vastuvõetavuse kohta.

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Kui liidu kodanikku ei kanta valijate registrisse või kui keeldutakse tema valijate registrisse kandmise taotluse vastuvõtmisest või kui tema kandideerimistaotlus tagasi lükatakse, on kõnealusel isikul õigus õiguskaitsevahenditele samadel tingimustel, mida elukohaliikmesriigi õigusaktid näevad ette selliste valijate või

Muudatusettepanek

2. Kui liidu kodanikku ei kanta valijate registrisse või kui keeldutakse tema **kohesest registreerimisest valijate registris** või valijate registrisse kandmise taotluse vastuvõtmisest või kui tema kandideerimistaotlus tagasi lükatakse, on kõnealusel isikul õigus **tõhusatele** õiguskaitsevahenditele samadel tingimustel, mida elukohaliikmesriigi

kandideerimisõiguslike isikute puhul, kes on tema kodanikud.

õigusaktid näevad ette selliste valijate või kandideerimisõiguslike isikute puhul, kes on tema kodanikud.

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kui valijate registris või kohalike valimiste kandidaatide nimekirjas on vigu, on asjaomasel isikul õigus õiguskaitsevahenditele samasugustel tingimustel, mida elukohaliikmesriigi õigusaktid näevad ette selliste valijate või kandideerimisõiguslike isikute puhul, kes on tema kodanikud.

Muudatusettepanek

3. Kui valijate registris või kohalike valimiste kandidaatide nimekirjas on vigu, on asjaomasel isikul õigus **tõhusatele** õiguskaitsevahenditele samasugustel tingimustel, mida elukohaliikmesriigi õigusaktid näevad ette selliste valijate või kandideerimisõiguslike isikute puhul, kes on tema kodanikud.

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikli 11 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Liikmesriigid teavitavad asjaomast isikut selges ja lihtsas keeles ning õigeaegselt lõikes 1 osutatud otsusest ning lõigetes 2 ja 3 osutatud õiguskaitsevahenditest isiku ametlikus avalduses märgitud eelistatud keeles, kui liidu valija on sellise eelistuse märkinud.

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid määravad **riikliku** asutuse, kes vastutab vajalike meetmete võtmise eest, et tagada teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike õigeaegne teavitamine sellest, millised tingimused ja

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid määravad **pädeva** asutuse, kes vastutab vajalike meetmete võtmise eest, et tagada teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike õigeaegne teavitamine sellest, millised tingimused ja

üksikasjalikud normid kehtivad kohalikel valimistel **valija** või **kandidaadina** registreerimise suhtes.

üksikasjalikud normid kehtivad kohalikel valimistel **valijaks** või **kandidaadiks** registreerimise suhtes. **Asjaomased asutused esitavad teabe kooskõlastatud viisil ja võimaluse korral koostöös kodanikuühiskonna organisatsioonidega elanikuks registreerimisel ja aegsasti enne valimisi.**

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et vastavalt lõikele 1 määratud asutus edastab valijatele ja **isikutele, kellel on õigus kandideerida vastavalt artiklile 3**, otse ja individuaalselt järgmise teabe:

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et vastavalt lõikele 1 määratud asutus edastab **liidu** valijatele ja **liidu kandidaatidele** otse ja individuaalselt järgmise teabe:

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) kui see on olemas, siis valimiste kuupäev, ning kuidas ja kus hääletada,

Muudatusettepanek

b) kui see on olemas, siis valimiste kuupäev, ning kuidas ja kus hääletada, **sealhulgas asjakohasel juhul artiklis 10 osutatud konkreetset hääletusviisid,**

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 2 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) erimeetmed, et lihtsustada hääleõiguse kasutamist teatavate valijarühmade, näiteks puuetega inimeste puhul,

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 2 – punkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

bb) teave valimis- ja poliitilise süsteemi kohta, sealhulgas põhiliste omavalitsusüksuste pädevuste kohta,

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Teave selle kohta, millised tingimused ja üksikasjalikud normid kehtivad kohalikel valimistel **valija** või **kandidaadina** registreerimise suhtes, ja **lõikes 2 osutatud** teave tuleb esitada selges ja lihtsas keeles.

3. **Lõikes 1 osutatud** teave selle kohta, millised tingimused ja üksikasjalikud normid kehtivad kohalikel valimistel **valijaks** või **kandidaadiks** registreerimise suhtes, ja **muu käesoleva direktiivi kohaselt edastatav** teave tuleb esitada selges ja lihtsas keeles. **Lõikes 1 osutatud teave tuleb esitada kõigis liidu ametlikes keeltes ning lõikes 2 osutatud teave tuleb edastada asjaomasele isikule tema ametlikus avalduses märgitud eelistatud keeles, kui liidu valija on sellise eelistuse märkinud.**

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Lisaks sellele, et esimeses lõigus osutatud teave edastatakse ühes või mitmes vastuvõtva liikmesriigi ametlikus keeles, tuleb sellele lisada ka tõlge vähemalt ühte muusse liidu ametlikku keelde, mis on üldjoontes arusaadav võimalikult suurele arvule selle riigi territooriumil elavatele Euroopa Liidu kodanikele, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse

välja jäetud

(EL) 2018/1724²⁸ artiklis 9 sätestatud kvaliteedinõuetele.

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärv teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenuste juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1–38).

Muudatusettepanek 58

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a) Euroopa Komisjon tagab, et teave, mis on seotud liikmesriigis elavate, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanike õigusega hääletada ja kandideerida kohalikel valimistel kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 2 punktiga b ja artikli 22 lõikega 1, ning lõigetes 1 ja 2 osutatud teave tehakse neile kodanikele kättesaadavaks selgel ja ligipääsetaval viisil ning vajaduse korral kõigis liidu ametlikes keeltes, sealhulgas Europe Direct ja Your Europe'i kaudu.

Muudatusettepanek 59

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 4**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid tagavad, et teave selle kohta, millised tingimused ja üksikasjalikud normid kehtivad kohalikel valimistel **valija** või **kandidaadina** registreerimise suhtes, ja lõikes 2 osutatud teave tehakse puuetega inimestele ja **eakatele** kättesaadavaks, kasutades asjakohaseid teabevahetuse vahendeid,

4. Liikmesriigid tagavad, et teave selle kohta, millised tingimused ja üksikasjalikud normid kehtivad kohalikel valimistel **valijaks** või **kandidaadiks** registreerimise suhtes, ja lõikes 2 osutatud teave tehakse puuetega inimestele, **eakatele, äärealadel elavatele inimestele, vähemusrühmadele** ja **üldiselt valimistel**

viise ja vorminguid.

hääletamisel raskusi kogevatele inimestele kättesaadavaks, kohaldades direktiivi (EL) 2019/882^{1a} I lisas sätestatud ligipääsetavusnõudeid ning kasutades neile asjakohaseid teabevahetuse vahendeid, viise ja vorminguid, näiteks viipekeelt, punktkirja või kergesti loetavat vormingut. Liikmesriigid võivad tagada, et puuetega inimesed saavad hääletamisel soovi korral nende enda valitud isikult abi.

^{1a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70–115).

Muudatusettepanek 60

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13**

Komisjoni ettepanek

Artikkel 13

Erandid

1. Kui liikmesriigis on hääleõiguslikus vanuses ja kõnealuses riigis elavate, kuid kodakondsuseta liidu kodanike osa suurem kui 20 % seal elavate hääleõiguslikus vanuses oma riigi kodakondsusega ja teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike koguarvust, võib kõnealune liikmesriik erandina käesolevast direktiivist:

a) reserveerida hääletamisõiguse artikli 3 kohaselt hääleõiguslikele isikutele, kes on kõnealuses liikmesriigis elanud miinimumperioodi, mis ei tohi olla pikem kui omavalitsuse valitud esinduskogu ametiaeg;

b) reserveerida kandideerimisõiguse artikli 3 kohaselt kandideerimisõiguslikele isikutele, kes on kõnealuses liikmesriigis elanud miinimumperioodi, mis ei tohi olla pikem kui omavalitsuse valitud

Muudatusettepanek

välja jäetud

esinduskogu kaks ametiaega; ning

c) võtta asjakohased meetmed kandidaatide nimekirjade koosseisu suhtes, et eelkõige soodustada mõne teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike integratsiooni.

2. Belgia Kuningriik võib erandina käesoleva direktiivi sätetest kohaldada lõike 1 punkti a sätteid piiratud arvu omavalitsusüksuste suhtes, kelle nimekirja ta edastab vähemalt üks aasta enne omavalitsusüksuse valimisi, mille puhul ta kavatseb erandit rakendada.

3. Kui liikmesriigi õigusaktid näevad ette, et kõnealuses liikmesriigis elavatel teise liikmesriigi kodanikel on õigus valida selle riigi parlamenti ja et neid võidakse selleks kanda kõnealuse riigi valijate registrisse täpselt samadel tingimustel nagu riigi kodakondsusega valijaid, võib esimene liikmesriik erandina käesolevast direktiivist nende kodanike puhul loobuda artiklite 6–11 kohaldamisest.

4. Iga kuue aasta järel pärast käesoleva direktiivi jõustumist esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, kontrollimaks, kas asjaomastele liikmesriikidele vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 22 lõikele 1 tehtud erand on veel õigustatud, ning teeb ettepaneku vajalike kohanduste tegemiseks. Lõigete 1 ja 2 alusel erandeid rakendavad liikmesriigid annavad komisjonile kogu vajaliku taustteabe.

Muudatusettepanek 61

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Aruandlus

Muudatusettepanek

Andmete kogumine ja aruandlus

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kolme aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist ja seejärel iga nelja aasta tagant esitavad liikmesriigid komisjonile aruande käesoleva direktiivi, sh artikli 5 lõigete 3 ja 4 kohaldamise kohta oma territooriumil. Aruanne peab sisaldama statistilisi andmeid **artikli 3 kohaselt hääletamis-** ja **kandideerimisõiguslike isikute** osalemise kohta kohalikel valimistel ning kokkuvõtet **sellekohastest meetmetest**.

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikli 14 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 15 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Komisjon hindab kahe aasta jooksul pärast 2029. aasta Euroopa Parlamendi valimisi käesoleva direktiivi kohaldamist ja koostab hindamisaruande edusammude kohta, mida on tehtud direktiivis esitatud eesmärkide saavutamisel.

Muudatusettepanek

1. Kolme aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist ja seejärel iga nelja aasta tagant esitavad liikmesriigid **üldsusele ja** komisjonile aruande käesoleva direktiivi, sh artikli 5 lõigete 3 ja 4 kohaldamise kohta oma territooriumil. Aruanne peab sisaldama **peale üldiste tähelepanekute ka** statistilisi andmeid **liidu valijate ja liidu kandidaatide** osalemise kohta kohalikel valimistel ning kokkuvõtet **meetmetest, mida on võetud nende osalemise lihtsustamiseks ja soodustamiseks. Neid andmeid kogutakse läbipaistval, ühtsel ja turvalisel viisil ühiste näitajate alusel**.

Muudatusettepanek

1a. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte lõikes 1 osutatud statistiliste andmete kogumise aluseks olevate ühiste näitajate kehtestamise kohta.

Muudatusettepanek

Komisjon hindab kahe aasta jooksul pärast 2029. aasta Euroopa Parlamendi valimisi käesoleva direktiivi kohaldamist ja koostab hindamisaruande edusammude kohta, mida on tehtud direktiivis esitatud eesmärkide saavutamisel. **Asjakohasel juhul lisatakse hinnangule seadusandlik ettepanek**

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. *Artiklites 2, 8 ja 9* osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva direktiivi jõustumisest.

Muudatusettepanek

2. *Artikli 2 lõikes 2, artikli 8 lõikes 4, artikli 9 lõikes 3 ja artikli 14 lõikes 1a* osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva direktiivi jõustumisest.

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Nõukogu võib *artiklites 2, 8 ja 9* osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek

3. Nõukogu võib *artikli 2 lõikes 2, artikli 8 lõikes 4, artikli 9 lõikes 3 ja artikli 14 lõikes 1a* osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. *Artiklite 2, 8 ja 9* alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule

Muudatusettepanek

6. *Artikli 2 lõike 2, artikli 8 lõike 4, artikli 9 lõike 3 ja artikli 14 lõike 1a* alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist

esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 19 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Artikleid 1–7, artikli 8 lõiget 1, artikli 11 lõiget 2 **ja artiklit 13** kohaldatakse alates 31. detsembrist 2023.

Muudatusettepanek

Artikleid 1–7, artikli 8 lõiget 1 **ja** artikli 11 lõiget 2 kohaldatakse alates 31. detsembrist 2023.

Muudatusettepanek 69

Ettepanek võtta vastu direktiiv II lisa – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

II LISA. Liidu valijate esitatav ametlik avaldus

Muudatusettepanek 70

Ettepanek võtta vastu direktiiv II lisa – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kinnitan, et kohalikel valimistel hääletamisega seotud edasist teavet võib mulle edastada ühes või mitmes järgmistest keeltest:

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu direktiiv II lisa – tabel 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Olen olnud ... (elukohaliikmesriigi nimi) elanik ... (ajavahemik)^{1a}

<i>Koht/kuupäev:</i>	
<i>Allkiri:</i>	

^{1a} Ainult siis, kui siseriiklik õigus seda nõuab.

Muudatusettepanek 72

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
III lisa – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***III LISA. Liidu kandidaatide esitatav
ametlik avaldus***

Muudatusettepanek 73

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
III lisa – lõik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***Kinnitan, et kohalikel valimistel
kandideerimisega seotud edasist teavet
võib mulle edastada ühes või mitmes
järgmistest keeltest:***

Muudatusettepanek 74

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
III lisa – tabel 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Olen olnud ... (elukohaliikmesriigi nimi) elanik ... (ajavahemik)^{1a}

<i>Koht/kuupäev:</i>	
<i>Allkiri:</i>	

^{1a} Ainult siis, kui siseriiklik õigus seda nõuab.

8.11.2022

ÕIGUSKOMISJONI KIRI

Juan Fernando López Aguilar
Esimees
Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon
BRÜSSEL

Teema: Arvamus ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida liikmesriigi kohalikel valimistel (uuesti sõnastatud) (COM(2021)0733 – C9-0022/2022 – 2021/373(CNS))

Austatud esimees

Õiguskomisjon vaatas ülalnimetatud ettepaneku läbi vastavalt parlamendi kodukorra artiklile 110 uuesti sõnastamise kohta.

Selle artikli lõige 3 on järgmine:

„Kui õigusasjade eest vastutav komisjon on arvamusel, et ettepanek ei sisalda muid sisulisi muudatusi peale nende, mis on vastavalt esile toodud, teavitab ta sellest valdkonna eest vastutavat komisjoni.

Sellisel juhul on lisaks artiklites 180 ja 181 sätestatud tingimustele ettepanekule muudatusettepanekute esitamine valdkonna eest vastutavas komisjonis lubatud üksnes juhul, kui need puudutavad ettepaneku neid osi, mis sisaldavad muudatusi.

Valdkonna eest vastutava komisjoni esimees võib erandjuhul ja iga üksikjuhtumi puhul eraldi lubada esitada muudatusettepanekuid ettepaneku nende osade kohta, mida ei muudeta, kui ta on arvamusel, et see on vajalik teksti sisemist sidusust tagavatel mõjuvatel põhjustel või kui need muudatusettepanekud on lahutamatult seotud teiste lubatavate muudatusettepanekutega. Need põhjused tuleb muudatusettepanekute kirjalikes selgitustes välja tuua.“

Järgides uuesti sõnastamise ettepaneku läbi vaadanud Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma lisas esitatud arvamust ja võttes arvesse raportööri soovitusi, on õiguskomisjon seisukohal, et kõnealune ettepanek ei sisalda muid sisulisi muudatusi peale nende, mis on vastavalt esile toodud, ning varasema õigusakti muutmata sätete ja nimetatud sisuliste muudatuste kodifitseerimise osas piirdub ettepanek üksnes kehtiva õigusakti kodifitseerimisega ilma sisuliste muudatusteta.

Seetõttu otsustas õiguskomisjon oma 27. oktoobri 2022. aasta koosolekul 23 poolthäälega

(vastuhääli ja erapooletuid ei olnud)¹ soovitada vastutaval põhiseaduskomisjonil jätkata ülalnimetatud ettepaneku läbivaatamist vastavalt kodukorra artiklile 110.

Lugupidamisega

Adrián Vázquez Lázara

¹ Lõpphääletuse ajal olid kohal: Sergey Lagodinsky (aseesimees), Marion Walsmann (aseesimees), Raffaele Stancanelli, Barry Andrews (Adrián Vázquez Lázara asendusliige vastavalt kodukorra artikli 209 lõikele 7), Pascal Arimont, Patrick Breyer, Isabel Carvalhais (Maria-Manuel Leitão-Marquesi asendusliige vastavalt kodukorra artikli 209 lõikele 7), Ilana Cicurel, Ibán García Del Blanco, Geoffroy Didier, Pascal Durand, Angel Dzhambazki, Virginie Joron, Pierre Larroustou (Lara Woltersi asendusliige vastavalt kodukorra artikli 209 lõikele 7), Gilles Lebreton, Karen Melchior, Theresa Muigg, Ljudmila Novak (Jiří Pospíšili asendusliige vastavalt kodukorra artikli 209 lõikele 7), Anne-Sophie Pelletier (Manon Aubry asendusliige vastavalt kodukorra artikli 209 lõikele 7), Sabrina Pignedoli, Luisa Regimenti, Franco Roberti, Marie Toussaint, Axel Voss, Tiemo Wölken, ja Javier Zarzalejos.

LISA: EUROOPA PARLAMENDI, NÕUKOGU JA KOMISJONI ÕIGUSTEENISTUSTE KONSULTATIIVSE TÖÖRÜHMA ARVAMUS

ÕIGUSTEENISTUSTE
KONSULTATIIVNE TÖÖRÜHM

Brüssel, 29. september 2022

ARVAMUS

EUROOPA PARLAMENDILE NÕUKOGULE KOMISJONILE

Ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv, millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida liikmesriigi kohalikel valimistel (uuesti sõnastatud)

COM(2021)0733, 25.11.2021 – 2021/0373(CNS)

Võttes arvesse 28. novembri 2001. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet õigusaktide uuesti sõnastamise tehnika süstemaatilise kasutamise kohta ja eriti selle punkti 9, toimus 1. veebruaril 2022. aastal Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni õigusteenistuste konsultatiivse töörühma koosolek, et vaadata muu hulgas läbi komisjoni esitatud eespool nimetatud ettepanek.

Vaadates koosolekul läbi² ettepaneku võtta vastu nõukogu direktiiv, millega sõnastatakse uuesti nõukogu 19. detsembri 1994. aasta direktiiv 94/80/EÜ, millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida liikmesriigi kohalikel valimistel, märkis konsultatiivne töörühm ühisel kokkuleppel, et halli taustaga, mida tavaliselt kasutatakse sisuliste muudatuste tähistamiseks, oleks tulnud märkida järgmine tekst:

- artikli 3 sissejuhatavas osas sõnade „Isikul, kes“ väljajätmine ja sõnade „Järgmistel isikutel“ lisamine;
- artikli 3 punktis a sõnade „isik, kes“ lisamine;
- artikli 3 punktis b sõnade „isik, kes“ lisamine;
- artikli 13 lõikes 1 sõnade „1. jaanuaril 1996“ väljajätmine;
- artikli 13 lõikes 3 sõnade „1. jaanuaril 1996“ väljajätmine.

Ettepaneku läbivaatamine võimaldas konsultatiivsel töörühmal ühisel kokkuleppel järeldada, et ettepanek ei sisalda muid sisulisi muudatusi peale nende, mis on esile toodud. Töörühm märkis ka, et varasema õigusakti muutmata sätete ja nimetatud muudatuste kodifitseerimise osas piirdub ettepanek üksnes kehtiva õigusakti kodifitseerimisega ilma sisuliste muudatusteta.

² Konsultatiivne töörühm töötas ettepaneku ingliskeelse versiooni põhjal, mis on läbi vaadatud teksti originaalkeelne versioon.

F. DREXLER
õigusnõunik

T. BLANCHET
õigusnõunik

D. CALLEJA CRESPO
peadirektor

PÕHISEADUSKOMISJONI ARVAMUS

kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonile

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida liikmesriigi kohalikel valimistel (uuesti sõnastatud) (COM(2021)0733 – C9-0022/2022 – 2021/0373(CNS))

Arvamuse koostaja: Alin Mituța

LÜHISELGITUS

Ligikaudu 13,3 miljonit ELi kodanikku elab oma päritoluriigist erinevas ELi liikmesriigis. Nendest nn liikuvatest kodanikest on üle 11 miljoni valimisõiguslikus vanuses ja saavad valimistel hääletada ja kandideerida. Kooskõlas nõukogu direktiiviga 94/80/EÜ, mis käsitleb liikuvate ELi kodanike õigust hääletada ja kandideerida kohalikel valimistel, võivad liikuvad kodanikud osaleda oma elukohariigi kohalikel valimistel selle riigi kodanikega samadel tingimustel.

26 aastat pärast nimetatud direktiivi ülevõtmise tähtaja möödumist on liikuvate kodanike valimisaktiivsus vastuvõtva liikmesriigi kodanikega võrreldes endiselt väike. Kuigi EL ja liikmesriigid on kõrvaldanud õiguslikud tõkked, mis takistasid liikuvatel kodanikel kasutada oma valimisõigusi oma elukohariigis, on endiselt palju tegelikke ja formaalseid tõkkeid.

Peamised neist näivad olevat valijate registreerimine, juurdepääs teabele ja haldustõkked. Ligikaudu pooled liikmesriikidest kannavad liikuvad ELi kodanikud automaatselt oma valijate nimekirja, kui nad registreerivad oma elukohta, samas kui ülejäänud liikmesriikidel on kehtestatud eraldi kord valijate registreerimiseks. Kuigi on äärmiselt oluline, et teave jõuaks kodanikeni, kui nad ametlikult liikmesriigis elavad, ja et neile seda teavet korrapäraselt meelde tuletataks, puudub sageli selge teabevahetus eelseisvate valimiste kohta.

Lisaks puuduvad tegelikult avalikud ja võrreldavad andmed. Mitmes riigis ei avaldata liikuvate ELi valijate registreerimise määrasid. Mitu liikmesriiki ei pea arvet kohalikel valimistel kandideerivate liikuvate ELi kodanike arvu kohta. Kui andmeid säilitatakse ja vahetatakse, ei ole aruandluse ulatus ja vorm järjepidev ning erineb liikmesriigiti, mistõttu ei ole tulemusi võimalik võrrelda.

Komisjon teeb ettepaneku konkreetsete muudatuste tegemiseks eespool nimetatud nõukogu direktiivis, et kõrvaldada teatavad puudused. Uue ettepaneku eesmärk on lihtsustada ELi liikuvate kodanike registreerimist kohalikel valimistel hääletamiseks ja kandideerimiseks ning vähendada nende ees seisvaid haldustõkkeid ametlike avalduste standardvormide kehtestamise abil. Liikmesriigid peavad määrama ametiasutused, kes ennetavalt teavitavad ELi liikuvaid kodanikke kohalikel valimistel valija või kandidaadina registreerimise üksikasjalikest tingimustest ja eeskirjadest.

Raportöör toetab kõigi kodanike, sealhulgas liikuvate kodanike laialdast ja kaasavat osalemist valimisprotsessis ning usub, et selleks, et seda ülesannet kõige tõhusamalt täita, on oluline tegeleda eespool nimetatud takistustega.

Selle saavutamiseks on väga oluline tugevdada mitut põhiaspekti.

Üks aspekt on **teave**. Keel võib olla takistuseks, kui teave on esitatud ainult kohalikus keeles ja vormis, mis ei ole piisavalt kättesaadav. Lisaks on väga oluline tegur viis, kuidas teave kodanikeni jõuab. Liikuvad kodanikud ei pruugi piisavalt mõista sisepoliitilist süsteemi ega tunda oma elukohariigi erakondi. See võib tekitada puudusi esindatuses, mistõttu on liikuvate kodanike seisukohad väikese valimisaktiivsuse tõttu ebarproportsionaalselt vähem esindatud. Seepärast tuleks ideaaljuhul teavet anda lisaks vastuvõtva liikmesriigi ametlikule keelele või ametlikele keeltele liikuvate kodanike emakeeles ja vähemalt ühes liidu ametlikus keeles, mis on üldjoontes arusaadav võimalikult suurele arvule selle riigi territooriumil elavatele liidu kodanikele.

Võttes arvesse kohalike omavalitsuste struktuuride erinevusi ja asjaolu, et kohalikud valimised võivad toimuda ühe ja sama liikmesriigi eri osades eri tsüklitena, tuleks anda liidu kodanikele oma elukoha registreerimisel asjakohast teavet hääletamisõiguse, selle õiguse kasutamiseks vajalike haldusmeetmete ning poliitilise süsteemi ja tavade olemuse kohta ning seda tuleks korrapäraselt meelde tuletada.

Teine aspekt on **registreerimine**. Et suurendada liikuvate kodanike teadlikkust oma õigusest hääletada elukohaliikmesriigis, tuleks liikmesriikide ametiasutustelt, kes ei näe ette automaatset registreerimist valijate registris, nõuda, et nad teavitaksid kõnealuseid kodanikke oma elukoha registreerimisel nõuetekohaselt võimalusest registreeruda valijate registris. Automaatset registreerimist tuleks soodustada, et suurendada liikuvate kodanike kaasamist elukohaliikmesriigi demokraatlikku ellu.

Lisaks tuleks teha selget vahet valijate nimekirjade vahel. Liikmesriigid peaksid pidama eraldi registreid kohalike ja Euroopa Parlamendi valimiste kohta ning liikuvaid kodanikke tuleks nõuetekohaselt teavitada nende vastavatest valimissüsteemidest tulenevatest õigustest, sealhulgas võimalusest säilitada õigus hääletada oma päritoluriigis. Kaks erinevat valijate registrit aitaksid liikuvatel kodanikel teha teadliku valiku ja seega vältida segadust.

Viimane oluline aspekt on **juurdepääs hääletamisele**. Liikuvatel kodanikel peaks olema juurdepääs kaug- ja elektroonilisele hääletamisele asukohaliikmesriigi kodanikega samadel tingimustel. Hääletamisõiguse ja kohalikel valimistel osalemise õiguse tingimused peaksid olema selged ega tohiks anda võimalusi bürokraatlikeks manöövriteks. Lisaks peaks liikuvatel kodanikel olema juurdepääs tõhusale õiguskaitsevahendile, kui näib, et nende käesolevas direktiivis sätestatud õigusi ei järgita.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Põhiseaduskomisjon palub vastutaval kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

(5) Kohalike valimiste valimismenetlused kuuluvad nende liikmesriikide pädevusse, kes neid valimisi korraldavad oma traditsioonidest ning rahvusvahelistest ja Euroopa standarditest lähtudes. Kooskõlas kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ning Euroopa inimõiguste konventsiooni õiguse nõuetega peaksid liikmesriigid lisaks liidu kodanike hääletamise ja kandideerimise õiguse tunnustamisele ja austamisele tagama, et kodanikel on oma valimisõigusi **lihtne** kasutada, ning kõrvaldama selleks **võimalikult palju takistusi**, mis ei lase neil valimistel osaleda.

Muudatusettepanek

(5) Kohalike valimiste valimismenetlused kuuluvad nende liikmesriikide pädevusse, kes neid valimisi korraldavad **põhiseaduslikest tavadest ja** oma traditsioonidest ning rahvusvahelistest ja Euroopa standarditest lähtudes. Kooskõlas kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ning Euroopa inimõiguste konventsiooni õiguse nõuetega peaksid liikmesriigid lisaks liidu kodanike hääletamise ja kandideerimise õiguse tunnustamisele ja austamisele tagama, et kodanikel on **täielik ja tõhus juurdepääs teabele ning nad saavad** oma valimisõigusi **täiel määral ja tõhusalt** kasutada, ning kõrvaldama selleks **kõik takistused**, mis ei lase neil valimistel osaleda.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6a) Teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikud peaksid saama teavet võimaluse kohta hääletada või kandideerida, kui nad registreerivad oma elukoha liikmesriigis, mille kodakondsust neil ei ole. Teave valija või kandidaadina registreerumise kohta tuleks samuti esitada korrapäraselt ja õigel ajal enne kohalike valimisi kõigile valijatele ja isikutele, kellel on õigus kandideerida

kooskõlas artikliga 3. Lisaks tuleks teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikke nõuetekohaselt teavitada nende konkreetsetest õigustest, mis tulenevad kohalikest ja Euroopa valimissüsteemidest.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

(7) Ühtlasi ei tohiks teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikele seada kohalikel valimistel hääletamis- või kandideerimisõiguse kasutamiseks eritingimusi, kui oma riigi kodakondsusega ja teise liikmesriigi kodakondsusega kodanike erinev kohtlemine ei ole erandlikult põhjendatud viimati nimetatutele omaste asjaoludega, mis eristavad neid esimesena nimetatutest.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) Et liidu kodanikel oleks hõlpsam kasutada oma õigust hääletada ja kandideerida oma **elukohariigis**, tuleks sellised kodanikud kanda valijate registrisse piisavalt aegsasti enne valimispäeva. Nende registreerimise suhtes kohaldatavad formaalsused peaksid olema võimalikult lihtsad. Piisama peaks sellest, et asjaomased liidu kodanikud esitavad kehtiva isikutunnistuse ja ametliku avalduse, mis sisaldavad elemente, mis tõendavad nende õigust valimistel osaleda. Kui teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikud on registreeritud, peaksid nad jääma valijate registrisse asjaomase liikmesriigi kodanikest liidu kodanikega

Muudatusettepanek

(8) Et liidu kodanikel oleks hõlpsam kasutada oma õigust hääletada ja kandideerida oma **elukohaliikmesriigis**, tuleks sellised kodanikud kanda valijate registrisse piisavalt aegsasti enne valimispäeva. **Need liidu kodanikud, kes on avaldanud tahet osaleda oma elukohaliikmesriigi kohalikel valimistel, tuleks ideaalis kanda nende nõusoleku korral elukoha registreerimisel viivitamata ka valijate registrisse. Elukohaliikmesriik peaks teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikele andma võimaluse otsustada ning teavitada oma otsusest igal ajal ametiasutusi.** Nende registreerimise suhtes

samadel tingimustel seni, kuni nad vastavad hääletamisõiguse kasutamise tingimustele. Lisaks peaksid liidu kodanikud andma pädevatele ametiasutustele oma kontaktandmed, et need ametiasutused saaksid neid korrapäraselt teavitada.

kohaldatavad formaalsused peaksid **igal juhul** olema võimalikult lihtsad. Piisama peaks sellest, et asjaomased liidu kodanikud esitavad kehtiva isikutunnistuse ja **nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel** ametliku avalduse, mis sisaldavad elemente, mis tõendavad nende õigust valimistel osaleda. Kui teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikud on registreeritud, peaksid nad jääma valijate registrisse asjaomase liikmesriigi kodanikest liidu kodanikega samadel tingimustel seni, kuni nad vastavad hääletamisõiguse kasutamise tingimustele. Lisaks peaksid liidu kodanikud andma pädevatele ametiasutustele oma kontaktandmed, et need ametiasutused saaksid neid korrapäraselt teavitada. **Teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike suhtes, kellel on õigus kandideerida oma elukohaliikmesriigis, tuleks kohaldada samu haldusnõudeid kui kõnealuse liikmesriigi kodanike suhtes, kui on vaja tõendada minimaalset elamisperioodi põhilise omavalitsusüksuse elanikuna.**

Muudatusettepanek 5

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 8 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8a) Selleks et võimaldada liidu kodanikel, kes elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole, tegelikult kandideerida kohalikel valimistel, ei tohiks liikmesriikide erakonnad seada liikmesuse tingimuseks valimisliikmesriigi kodakondsust.

Muudatusettepanek 6

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 11**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11) Kuna põhiliste omavalitsusüksuste juhtide kohustuste hulka võib kuuluda osavõtt avaliku võimu teostamisest ja üldiste huvide kaitsmisest, peaksid liikmesriigid saama need ametikohad reserveerida oma kodanikele, arvestades täielikult proportsionaalsuse põhimõtet.

välja jäetud

Selgitus

Vajalik sisemise ühtsuse huvides ja kooskõlas mittediskrimineerimise põhimõttega.

Muudatusettepanek 7

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 12**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12) Valitud omavalitsusametnike õigust osa võtta parlamendivalimistest peaks samuti olema võimalik reserveerida oma kodanikele.

välja jäetud

Selgitus

Vajalik sisemise ühtsuse huvides ja kooskõlas mittediskrimineerimise põhimõttega.

Muudatusettepanek 8

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 15**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(15) ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 2 punktis b ja artikli 22 lõikes 1 nimetatud õiguse tulemusliku kasutamise tagamise **üks põhikomponent** on valimisõigusi ja -menetlusi käsitleva teabe kättesaadavus.

(15) ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 2 punktis b ja artikli 22 lõikes 1 nimetatud õiguse tulemusliku kasutamise tagamise **põhikomponendid** on valimisõigusi ja -menetlusi käsitleva teabe kättesaadavus, **selgus ja mõistetavus**.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) *Valimismenetluste kontekstis* mõjutab asjakohase teabe puudumine kodanike võimalusi kasutada valimisõigusi, mis on osa liidu kodanike õigustest. See mõjutab ka pädevate ametiasutuste suutlikkust kasutada oma õigusi ja täita oma kohustusi. Liikmesriigid peaksid määrama ametiasutused, kellel on erikohustused anda liidu kodanikele asjakohast teavet nende õiguste kohta, mis tulenevad ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 2 punktist b ja artikli 22 lõikest 1, ning siseriiklike õigusnormide ja menetluste kohta, mis puudutavad kohalikel valimistel osalemist ja nende valimiste korraldamist. Teabevahetuse tulemuslikkuse tagamiseks tuleks selline teave esitada selgelt ja arusaadavalt.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16) *Paljudes liikmesriikides on kohalike omavalitsuste struktuur erinev ja mõnikord toimuvad kohalikud valimised ühe ja sama liikmesriigi eri osades eri perioodidel. Sellega seoses* mõjutab valimismenetluste kontekstis asjakohase teabe puudumine kodanike võimalusi kasutada valimisõigusi, mis on osa liidu kodanike õigustest. See mõjutab ka pädevate ametiasutuste suutlikkust kasutada oma õigusi ja täita oma kohustusi. Liikmesriigid peaksid määrama ametiasutused, kellel on erikohustused anda liidu kodanikele asjakohast teavet nende õiguste kohta, mis tulenevad ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 2 punktist b ja artikli 22 lõikest 1, ning siseriiklike õigusnormide ja menetluste kohta, mis puudutavad kohalikel valimistel osalemist ja nende valimiste korraldamist. ***Tuleks tõhustada ja parandada liikmesriikide riiklike ja kohalike ametiasutuste koostööd teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike registreerimise, sellealase tegevuse koordineerimise ning sellistele kodanikele nende valimisõiguste ja -menetluste kohta teabe andmise valdkonnas.*** Teabevahetuse tulemuslikkuse tagamiseks tuleks selline teave esitada selgelt ja arusaadavalt ***ning vähemalt elukoha registreerimisel ja piisavalt aegsasti enne järgmisi valimisi.***

ebaproportsionaalselt vähem esindatud, peaksid liikmesriigid andma liidu kodanikele asjakohast teavet hääletamisõiguse kohta, sealhulgas puuetega kodanikele loodud tehniliste kohanduste, selle õiguse kasutamiseks vajalike haldusmeetmete ning poliitilise süsteemi ja traditsioonide olemuse kohta.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

(17) Valimiste kohta käiva teabe kättesaadavuse parandamiseks tuleks selline teave teha kättesaadavaks lisaks vastuvõtva liikmesriigi ametlikule keelele või ametlikele keeltele veel vähemalt ühes liidu ametlikus keeles, mis on üldjoontes arusaadav võimalikult suurele arvule selle riigi territooriumil elavatele liidu kodanikele. Liikmesriigid võivad oma territooriumi eri osades või piirkondades kasutada erinevaid liidu ametlikke keeli sõltuvalt sellest, milline keel on arusaadav suurimale osale seal elavatest liidu kodanikest.

Muudatusettepanek

(17) Valimiste kohta käiva teabe kättesaadavuse parandamiseks tuleks selline teave teha kättesaadavaks lisaks vastuvõtva liikmesriigi ametlikule keelele või ametlikele keeltele veel vähemalt ühes liidu ametlikus keeles, mis on üldjoontes arusaadav võimalikult suurele arvule selle riigi territooriumil elavatele liidu kodanikele. Liikmesriigid **peaksid võimaluse korral esitama teavet ka teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike emakeeles, mille nad on registreerimisel ära märkinud. Liikmesriigid** võivad oma territooriumi eri osades või piirkondades kasutada erinevaid liidu ametlikke keeli sõltuvalt sellest, milline keel on arusaadav suurimale osale seal elavatest liidu kodanikest. **Vajaduse korral peaks komisjon toetama liikmesriike registreerimistoimingute ja valimismenetluste tõlkimisel Euroopa Liidu ametlikesse ja mitteametlikesse keeltesse.**

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23) Andmed õiguste kasutamise ja käesoleva direktiivi kohaldamise kohta **võivad olla kasulikud**, et teha kindlaks meetmed, mis on vajalikud, et tagada liidu kodanike valimisõiguste tulemuslik kasutamine. Et parandada andmete kogumist kohalike valimiste jaoks, **peavad liikmesriigid hakkama** rakendamist korrapäraselt seirama ja selle kohta **esitama** aruandeid, mis **peaks** lisaks statistilistele andmetele sisaldama teavet meetmete kohta, mida on võetud, et toetada teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike osalemist valimistel. Komisjon peaks hindama käesoleva direktiivi kohaldamist, sealhulgas kõiki pärast direktiivi jõustumist aset leidnud valijaskonna muutusi ja esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande.

(23) Andmed õiguste kasutamise ja käesoleva direktiivi kohaldamise kohta **on otsustava tähtsusega**, et **hinnata kodanike õigust käsitlevat liidu poliitikat ja** teha kindlaks meetmed, mis on vajalikud, et tagada liidu kodanike valimisõiguste tulemuslik kasutamine. Et **suurendada ja** parandada andmete kogumist **ja aruandlust liikmesriikides** kohalike valimiste jaoks, **tuleb hakata** rakendamist korrapäraselt seirama ja **ühtlustama** selle kohta **esitatavaid** aruandeid, mis **peaksid** lisaks **ühetaolistele** statistilistele andmetele sisaldama teavet meetmete kohta, mida on võetud, et toetada teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike osalemist valimistel, **ning puuetega inimeste jaoks kasutusele võetud tehnilise korra kohta ja kõigi hääletamisvahendite, sealhulgas võimaluse kohta osaleda hääletuses posti teel hääletades, füüsilisel eelhääletamisel, volikirja alusel või e-hääletades**. Komisjon peaks hindama käesoleva direktiivi kohaldamist, sealhulgas kõiki pärast direktiivi jõustumist aset leidnud valijaskonna muutusi ja esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek

(26) Liikmesriigid on ratifitseerinud ja liit sõlminud⁵ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni ning sellega on nad võtnud endale kohustuse tagada selle konventsiooni, kaasa arvatud poliitilises ja avalikus elus osalemist käsitleva artikli 29 järgimine. Selleks et **toetada** puuetega inimeste kaasavat ja võrdset osalemist valimistel, tuleks korraldada, et liidu kodanikud, kes elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole, saavad selles riigis kasutada õigust kohalikel valimistel hääletada ja kandideerida, võttes

Muudatusettepanek

(26) Liikmesriigid on ratifitseerinud ja liit sõlminud⁵ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni ning sellega on nad võtnud endale kohustuse tagada selle konventsiooni, kaasa arvatud poliitilises ja avalikus elus osalemist käsitleva artikli 29 järgimine. Selleks et **suurendada tõrjutud ja haavatavate inimeste, eelkõige** puuetega inimeste kaasavat ja võrdset osalemist valimistel, tuleks korraldada, et liidu kodanikud, kes elavad liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole, saavad selles riigis kasutada õigust kohalikel valimistel

nõuetekohaselt arvesse puuetega ja eakamate kodanike vajadusi.

hääletada ja kandideerida, võttes nõuetekohaselt arvesse *selliste kodanike vajadusi. Peale selle peaksid liikmesriigid tagama, et puuetega inimesed saavad hääletamisel nende enda valitud isikult abi, kui nad seda taotlevad.*

⁵ Nõukogu 26. novembri 2009. aasta otsus 2010/48/EÜ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel (ELT L 23, 27.1.2010, lk 35).

⁵ Nõukogu 26. novembri 2009. aasta otsus 2010/48/EÜ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel (ELT L 23, 27.1.2010, lk 35).

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriik võib sätestada, et põhilise omavalitsusüksuse täitevorgani juhi, juhi asetäitja või liikme ametikohal võivad olla ainult nende enda kodanikud, kui need isikud valitakse ametisse kogu volituste kehtivuse ajaks.

Liikmesriik võib samuti sätestada, et põhilise omavalitsusüksuse täitevorgani juhi, juhi asetäitja või liikme ülesannete ajutise või vahepealse täitmise puhul võidakse piirduda oma kodanikega.

Aluslepingut ja üldisi õiguspõhimõtteid arvesse võttes võib liikmesriik võtta asjakohaseid, vajalikke ja proportsionaalseid meetmeid, tagamaks, et esimeses lõigus nimetatud ametikohtadel olla ja teises lõigus nimetatud vahepealseid ülesandeid täita saavad ainult nende oma kodanikud.

Selgitus

Väljajätmine on seotud direktiivi eesmärgiga, milleks on kaotada liikuvate kodanike diskrimineerimine seoses nende valimisõiguste kasutamisega.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. **Liikmesriigid**, kus hääletamine ei ole kohustuslik, võivad sätestada artikli 3 kohaselt hääleõiguslike isikute **automaatse** kandmise valijate registrisse.

Muudatusettepanek

3. **Nii liikmesriigid**, kus hääletamine ei ole **kohustuslik, kui ka need, kus see on** kohustuslik, võivad sätestada artikli 3 kohaselt hääleõiguslike isikute **viivitamatu** kandmise valijate registrisse.
Registreerimiseks on vaja asjaomase valija eelnevat nõusolekut.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et võimaldada artikli 3 kohaselt hääleõigusliku isiku kandmist valijate registrisse aegsasti enne valimispäeva.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et võimaldada artikli 3 kohaselt hääleõigusliku isiku kandmist valijate registrisse aegsasti enne valimispäeva. **Pärast asjaomase teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodaniku nõusoleku saamist võimaldavad liikmesriigid viivitamata valijate registrisse kandmist, kui teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanik registreerib oma elukoha.**

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõige 3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Artikli 3 kohaselt hääleõiguslikud ja elukohaliikmesriigi valijate registrisse kantud isikud jäävad sellesse registrisse samadel tingimustel kui kodakondsusega valijad, kuni nad sealt kustutatakse, sest nad ei vasta enam hääletamisõiguse kasutamise nõuetele. Kui liikmesriik on

Muudatusettepanek

Artikli 3 kohaselt hääleõiguslikud ja elukohaliikmesriigi valijate registrisse kantud isikud jäävad sellesse registrisse samadel tingimustel kui kodakondsusega valijad, kuni nad sealt kustutatakse, sest nad ei vasta enam hääletamisõiguse kasutamise nõuetele. Kui liikmesriik on

sätestanud, et kodanikele teatatakse nende valijate registrist kustutamisest, kohaldatakse neid sätteid samamoodi ka artikli 3 kohaselt hääleõiguslike isikute suhtes.

sätestanud, et kodanikele teatatakse nende valijate registrist kustutamisest, kohaldatakse neid sätteid samamoodi ka artikli 3 kohaselt hääleõiguslike isikute suhtes. **Teade tuleks võimaluse korral edastada teise liikmesriigi kodaniku emakeeles või lisaks vastuvõtva liikmesriigi ametlikule keelele või ametlikele keeltele veel vähemalt ühes liidu ametlikus keeles, mis on üldjoontes arusaadav võimalikult suurele arvule selle riigi territooriumil elavatele liidu kodanikele.**

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 8 – lõige 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5a. Elukohaliikmesriik loob eraldi kohalike valimiste valijate registri. Elukohaliikmesriigi kohalike valimiste artikli 3 kohaste hääleõiguslike isikute registrit ei seota automaatselt vastava liikmesriigi Euroopa Parlamendi valimiste hääleõiguslike isikute registriga.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 9 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) juhul, kui on põhjust kahelda punkti a kohase avalduse sisus, esitama enne **või pärast** valimisi päritoluliikmesriigi pädevate haldusasutuste tõendi selle kohta, et temalt ei ole selles liikmesriigis kandideerimisõigust ära võetud või et need asutused ei tea niisugusest õiguse äravõtmisest;

b) juhul, kui on **õigustatult** põhjust kahelda punkti a kohase avalduse sisus, esitama enne valimisi päritoluliikmesriigi pädevate haldusasutuste tõendi selle kohta, et temalt ei ole selles liikmesriigis kandideerimisõigust ära võetud või et need asutused ei tea niisugusest õiguse äravõtmisest;

Selgitus

Standardväljend "õigustatud kahtlus" ja avalduste õigsuse kontrollimine enne valimisi tagab

suurema õiguskindluse.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 10 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid, kes näevad kodanikele ette võimaluse hääletada kohalikel valimistel eelhääletamise, posti teel hääletamise või elektroonilise ja interneti teel hääletamise võimaluse, tagavad, et need hääletusviisid on samadel tingimustel kättesaadavad ka artikli 3 kohaselt hääleõiguslikele isikutele.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid, kes näevad kodanikele ette võimaluse hääletada kohalikel valimistel eelhääletamise, posti teel hääletamise, **volikirja alusel hääletamise** või elektroonilise ja interneti teel hääletamise võimaluse, tagavad, et need hääletusviisid on samadel tingimustel kättesaadavad ka artikli 3 kohaselt hääleõiguslikele isikutele. ***Ka sellistel valijatel on võimalik valida või muuta soovitud hääletamise viisi samadel tingimustel nagu elukohaliikmesriigi kodanikel.***

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Elukohaliikmesriik teatab asjaomasele isikule õigeaegselt ning selges ja lihtsas keeles, milline otsus tehti tema taotluse kohta valijate registrisse kandmise või kandideerimistaotluse vastuvõetavuse kohta.

Muudatusettepanek

1. Elukohaliikmesriik teatab asjaomasele isikule õigeaegselt ning selges ja lihtsas keeles ***kas isiku emakeeles või eelistatud keeles***, milline otsus tehti tema taotluse kohta valijate registrisse kandmise või kandideerimistaotluse vastuvõetavuse kohta.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Kui liidu kodanikku ei kanta valijate registrisse või kui keeldutakse tema valijate registrisse kandmise taotluse

Muudatusettepanek

2. Kui liidu kodanikku ei kanta valijate registrisse või kui keeldutakse tema valijate registrisse kandmise taotluse

vastuvõtmisest või kui tema kandideerimistaotlus tagasi lükatakse, on kõnealusel isikul õigus õiguskaitsevahenditele samadel tingimustel, mida elukohaliikmesriigi õigusaktid näevad ette selliste valijate või kandideerimisõiguslike isikute puhul, kes on tema kodanikud.

vastuvõtmisest või kui tema kandideerimistaotlus tagasi lükatakse, on kõnealusel isikul õigus õiguskaitsevahenditele samadel tingimustel, mida elukohaliikmesriigi õigusaktid näevad ette selliste valijate või kandideerimisõiguslike isikute puhul, kes on tema kodanikud. ***Asjaomaseid isikuid teavitatakse sellistest õiguskaitsevahenditest nende emakeeles või eelistatud keeles.***

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kui valijate registris või kohalike valimiste kandidaatide nimekirjas on vigu, ***on asjaomasel isikul*** õigus õiguskaitsevahenditele samasugustel tingimustel, mida elukohaliikmesriigi õigusaktid näevad ette selliste valijate või kandideerimisõiguslike isikute puhul, kes on tema kodanikud.

Muudatusettepanek

3. Kui valijate registris või kohalike valimiste kandidaatide nimekirjas on vigu, ***teavitatakse asjaomast isikut sellest õigel ajal ja tal on*** õigus õiguskaitsevahenditele samasugustel tingimustel, mida elukohaliikmesriigi õigusaktid näevad ette selliste valijate või kandideerimisõiguslike isikute puhul, kes on tema kodanikud.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

1a. Elukohaliikmesriigi omavalitsusasutused töötavad välja teadlikkuse suurendamise ja teavituskampaaniaid ning suurendavad selliste kampaaniate arvu, muu hulgas koostöös kodanikuühiskonna organisatsioonidega ja paljude kanalite kaudu, et teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanikud oleksid teadlikud oma õigusest hääletada ja kandideerida kohalikel valimistel.

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1b. *Lõike 1 kohaselt määratud asutus teeb koostööd teiste pädevate asutustega, et tagada kodanike teavitamine nende käesoleva direktiivi kohastest õigustest niipea, kui nad registreerivad oma elukoha asjaomases liikmesriigis. Isikud, kellel on artikli 3 kohaselt õigus hääletada ja kandideerida ning kes asuvad elama põhiliselt omavalitsusüksusesse, saavad automaatselt teabe käesolevast direktiivist tulenevate õiguste kohta. See teave esitatakse ka korrapäraselt ja piisavalt õigel ajal enne kohalike valimisi kõigile valijatele ja isikutele, kellel on õigus kandideerida kooskõlas artikliga 3.*

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 1 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1c. *Isikuid, kellel on artikli 3 kohaselt õigus hääletada ja kandideerida, teavitatakse nende registreerimisest kohalike valimiste valijate registris ja sellest, et Euroopa Parlamendi valimistel on erinev valijate register.*

Selgitus

Vaja on suurendada liikuvate kodanike teadlikkust oma õigustest erinevate valimissüsteemide raames. Valimisi on kahte liiki ja neil on erinevad eesmärgid, mistõttu peaks see kajastuma valijate registris. On liikuvaid kodanikke, kes soovivad hääletada kohalikel valimistel elukohaliikmesriigis ja Euroopa Parlamendi valimistel päritoluliikmesriigis. Seetõttu ei pruugi nad soovida olla vaid ühes valijate registris. Kaks erinevat valijate registrit aitaksid neil teha teadliku valiku ja seega vältida segadust.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) kui see on olemas, siis valimiste kuupäev, ning kuidas ja kus hääletada,

Muudatusettepanek

b) kui see on olemas, siis valimiste kuupäev, ning kuidas ja kus hääletada, ***samuti puuetega inimeste hääletusel osalemise võimaldamiseks võetud meetmed;***

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Lisaks sellele, et esimeses lõigus osutatud teave edastatakse ühes või mitmes vastuvõtva liikmesriigi ametlikus keeles, tuleb sellele lisada ka tõlge ***vähemalt ühte muusse*** liidu ***ametlikku keelde***, mis on üldjoontes ***arusaadav*** võimalikult suurele arvule selle riigi territooriumil elavatele ***Euroopa*** Liidu kodanikele, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1724⁸ artiklis 9 sätestatud kvaliteedinõuetele.

Muudatusettepanek

Lisaks sellele, et esimeses lõigus osutatud teave edastatakse ühes või mitmes vastuvõtva liikmesriigi ametlikus keeles, tuleb sellele ***võimaluse korral*** lisada ka tõlge ***valijate ja nende isikute emakeelde, kellel on õigus kandideerida kooskõlas artikliga 3, või liidu ametlikes keeltesse, mis ei ole vastuvõtva riigi ametlik keel või ametlikud keeled ja mis on üldjoontes arusaadavad*** võimalikult suurele arvule selle riigi territooriumil elavatele liidu kodanikele, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1724⁸ artiklis 9 sätestatud kvaliteedinõuetele. ***Liikmesriigid ja nende määratud asutused tagavad artikli 3 kohaselt kohalikel valimistel hääletamis- ja kandideerimisõigusega isikutele lihtsa ja selge juurdepääsu teabele kohalike valimiste kohta, sealhulgas esimeses lõigus osutatud teabele ning liikmesriigi valimiste ajakavale ning poliitilise ja valimissüsteemi ja -traditsioonide laadile, omadustele ja eripäradele ning ajaloole, võimaluse korral nende isikute emakeeles või muudes liidu ametlikes keeltes, mis ei ole vastuvõtva liikmesriigi keel või keeled ning mis on üldjoontes arusaadavad*** võimalikult suurele arvule selle riigi

*territoriumil elavatele liidu kodanikele.
See keel määratakse kindlaks valijate
registrisse kandmise hetkel.*

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu
2. oktoobri 2018. aasta määrus
(EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne
digivärv teabele ja menetlustele ning abi-
ja probleemilahendamisteenustele
juurdepääsu pakkumiseks ning millega
muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012
(ELT L 295, 21.11.2018, lk 1–38).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu
2. oktoobri 2018. aasta määrus
(EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne
digivärv teabele ja menetlustele ning abi-
ja probleemilahendamisteenustele
juurdepääsu pakkumiseks ning millega
muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012
(ELT L 295, 21.11.2018, lk 1–38).

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Liikmesriigid tagavad, et teave selle kohta, millised tingimused ja üksikasjalikud normid kehtivad kohalikel valimistel valija või kandidaadina registreerimise suhtes, ja lõikes 2 osutatud teave tehakse puuetega inimestele ja eakatele kättesaadavaks, kasutades asjakohaseid teabevahetuse vahendeid, viise ja vorminguid.

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid tagavad, et teave selle kohta, millised tingimused ja üksikasjalikud normid kehtivad kohalikel valimistel valija või kandidaadina registreerimise suhtes, ja lõikes 2 osutatud teave tehakse puuetega inimestele ja eakatele kättesaadavaks, ***kohaldades direktiivi (EL) 2019/882^{1a} I lisas sätestatud ligipääsetavusnõudeid ning kasutades asjakohaseid teabevahetuse vahendeid, viise ja vorminguid, näiteks viipekeeles, punktkirjas või lihtsalt loetavas vormingus, neile arusaadavates liidu ametlikes keeltes. Liikmesriigid võivad tagada, et puuetega inimesed saavad hääletamisel nende enda valitud isikult abi, kui nad seda taotleavad.***

^{1a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu
17. aprilli 2019. aasta direktiiv
(EL) 2019/882 toodete ja teenuste
ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151,
7.6.2019, lk 70).

Muudatusettepanek 30

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Kui liikmesriigis on hääleõiguslikus vanuses ja kõnealusel riigis elavate, kuid kodakondsuseta liidu kodanike osa suurem kui 20 % seal elavate hääleõiguslikus vanuses oma riigi kodakondsusega ja teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike koguarvust, võib kõnealune liikmesriik erandina käesolevast direktiivist:

välja jäetud

a) reserveerida hääletamisõiguse artikli 3 kohaselt hääleõiguslikele isikutele, kes on kõnealusel liikmesriigis elanud miinimumperioodi, mis ei tohi olla pikem kui omavalitsuse valitud esinduskogu ametiaeg;

b) reserveerida kandideerimisõiguse artikli 3 kohaselt kandideerimisõiguslikele isikutele, kes on kõnealusel liikmesriigis elanud miinimumperioodi, mis ei tohi olla pikem kui omavalitsuse valitud esinduskogu kaks ametiaega; ning

c) võtta asjakohased meetmed kandidaatide nimekirjade koosseisu suhtes, et eelkõige soodustada mõne teise liikmesriigi kodakondsusega liidu kodanike integratsiooni.

Selgitus

Need muudatused on vajalikud, et tagada kooskõla mittediskrimineerimise põhimõttega ja nende ELi kodanike demokraatlikud õigused, kes on kasutanud oma õigust elada, töötada või õppida liikmesriigis, mille kodanikud nad ei ole. Direktiivis ette nähtud erandeid käsitlevaid eeskirju tuleb kohandada. Igal liidu kodanikul peaks sõltumata elukohast olema õigus hääletada isegi juhul, kui antud liikmesriigis elab palju teise liikmesriigi kodakondsusega ELi kodanikke.

Muudatusettepanek 31

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 14 – pealkiri**

Aruandlus

Andmete kogumine ja aruandlus

Selgitus

Muudatusettepanek on seotud muudatusettepanekuga 19 ja seetõttu vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel ning on lahutatult seotud muude vastuvõetavate muudatusettepanekutega.

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. ***Kolme*** aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist ja seejärel iga nelja aasta tagant esitavad liikmesriigid komisjonile aruande käesoleva direktiivi, sh artikli 5 lõigete 3 ja 4 kohaldamise kohta oma territooriumil. Aruanne peab sisaldama statistilisi andmeid artikli 3 kohaselt hääletamis- ja kandideerimisõiguslike isikute osalemise kohta kohalikel valimistel ning kokkuvõtet ***sellekohastest meetmetest***.

Muudatusettepanek

1. ***Kahe*** aasta jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist ja seejärel iga nelja aasta tagant esitavad liikmesriigid komisjonile aruande käesoleva direktiivi, sh artikli 5 lõigete 3 ja 4 kohaldamise kohta oma territooriumil. Aruanne peab sisaldama ***ühetaolisi*** statistilisi andmeid artikli 3 kohaselt hääletamis- ja kandideerimisõiguslike isikute osalemise kohta kohalikel valimistel ning ***üksikasjalikku*** kokkuvõtet ***meetmetest, mida on võetud osalemise soodustamiseks ja ergutamiseks***.

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek 34

Muudatusettepanek

2a. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad käesoleva artikli lõike 1 kohaldamisel kogutavate andmete malli ja vormi.

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Komisjon hindab **kahe** aasta jooksul pärast 2029. aasta Euroopa Parlamendi valimisi käesoleva direktiivi kohaldamist ja koostab hindamisaruande edusammude kohta, mida on tehtud direktiivis esitatud eesmärkide saavutamisel.

Muudatusettepanek

Komisjon hindab **ühe** aasta jooksul pärast 2029. aasta Euroopa Parlamendi valimisi käesoleva direktiivi kohaldamist ja koostab hindamisaruande edusammude kohta, mida on tehtud direktiivis esitatud eesmärkide saavutamisel.

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 16 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Artiklites 2, 8 ja **9** osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva direktiivi jõustumisest.

Muudatusettepanek

2. Artiklites 2, 8, **9** ja **artikli 14 lõikes 2a** osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva direktiivi jõustumisest.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Üksikasjaliku korra sätestamine, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida liikmesriigi kohalikel valimistel (uuesti sõnastatud)		
Viited	COM(2021)0733 – C9-0022/2022 – 2021/0373(CNS)		
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	LIBE 27.1.2022		
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	AFCO 27.1.2022		
Arvamuse koostaja: nimetamise kuupäev	Alin Mituța 10.2.2022		
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	28.3.2022	20.6.2022	13.7.2022
Vastuvõtmise kuupäev	26.10.2022		
Lõpphääletuse tulemus	+: –: 0:	19 3 1	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Gerolf Annemans, Gabriele Bischoff, Włodzimierz Cimoszewicz, Gwendoline Delbos-Corfield, Salvatore De Meo, Daniel Freund, Charles Goerens, Brice Hortefeux, Laura Huhtasaari, Victor Negrescu, Paulo Rangel, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Loránt Vincze, Rainer Wieland		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	François Alfonsi, Seán Kelly, Alin Mituța, Maite Pagazaurtundúa		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Caterina Chinnici, Geoffroy Didier		

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

19	+
PPE	Salvatore De Meo, Geoffroy Didier, Brice Hortefeux, Paulo Rangel, Sven Simon, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Renew	Charles Goerens, Alin Mituța, Maite Pagazaurtundúa
S&D	Gabriele Bischoff, Caterina Chinnici, Włodzimierz Cimoszewicz, Victor Negrescu, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
Verts/ALE	François Alfonsi, Gwendoline Delbos Corfield, Daniel Freund

3	-
ECR	Jacek Saryusz Wolski
ID	Gerolf Annemans, Laura Huhtasaari

1	0
ID	Antonio Maria Rinaldi

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida liikmesriigi kohalikel valimistel (uuesti sõnastatud)
Viited	COM(2021)0733 – C9-0022/2022 – 2021/0373(CNS)
EPga konsulteerimise kuupäev	25.11.2021
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	LIBE 27.1.2022
Nõuandvad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	AFCO 27.1.2022
Raportöörid nimetamise kuupäev	Joachim Stanisław Brudziński 20.4.2022
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	10.10.2022
Vastuvõtmise kuupäev	12.1.2023
Lõpphääletuse tulemus	+ : 51 - : 3 0 : 7
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Vladimír Bilčík, Malin Björk, Vasile Blaga, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Patricia Chagnon, Clare Daly, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Laura Ferrara, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Erik Marquardt, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Theresa Muigg, Maite Pagazaurtundúa, Paulo Rangel, Karlo Ressler, Isabel Santos, Birgit Sippel, Sara Skyttedal, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Yana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elena Yoncheva
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Loucas Foulas, Beata Kempa, Ondřej Kovařík, Alessandra Mussolini, Matjaž Nemeč, Sira Rego, Thijs Reuten, Domènec Ruiz Devesa, Loránt Vincze, Petar Vitanov, Tomáš Zdechovský
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Asim Ademov, Gunnar Beck, Isabel Benjumea Benjumea, Marian-Jean Marinescu, René Repasi, Antonio Maria Rinaldi, Mounir Satouri, Jörgen Warborn
Esitamise kuupäev	23.1.2023

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

51	+
PPE	Asim Ademov, Isabel Benjumea Benjumea, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Lena Düpont, Loucas Fourlas, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Marian-Jean Marinescu, Nadine Morano, Alessandra Mussolini, Paulo Rangel, Karlo Ressler, Sara Skyttedal, Loránt Vincze, Jörgen Warborn, Tomáš Zdechovský
S&D	Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Javier Moreno Sánchez, Theresa Muigg, Matjaž Nemeč, René Repasi, Thijs Reuten, Domènec Ruiz Devesa, Isabel Santos, Birgit Sippel, Petar Vitanov, Elena Yoncheva
Renew	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Ondřej Kovařík, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Yana Toom
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Tineke Strik
The Left	Malin Björk, Clare Daly, Sira Rego
NI	Laura Ferrara

3	-
ID	Gunnar Beck, Patricia Chagnon, Tom Vandendriessche

7	0
ID	Antonio Maria Rinaldi
ECR	Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Beata Kempa, Vincenzo Sofo
NI	Milan Uhrík

Kastutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu